

Upravništvo: Ljubljana, Kraljeva ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.

JUTRO

Naročnina znaša mesečno Din 25.— Za inozemstvo Din 40.—

Avstrija brez parlamenta

Dogodki, ki so se odigrali prošlo soboto v dunajskem državnem zboru, so obogatili parlamentarno zgodovino za izredno anomalijo, ki ji človek zaman išče precedenčnega primera. Pri glasovanju o likvidaciji posledice dveurne železničarske stavke se je zgodilo, da ni propadla vlada, marveč je sam parlament povzročil svoj samomor ter dal svojim nasprotnikom povod, da ga popolnoma izločijo. Znano je, da je avstrijska vlada prišla zaradi velikega primanjkljaja državnih železnic v velike plačilne težave in je železničarjem izplačevala njihove mesečne prejemke le v obrokih. Železniško osebje je zaradi tega in zaradi delnega znižanja prejemkov napovedalo pred tednom dni protosotno stavko, ki pa ni bila dosledno izvedena, čeprav je bila proglašena le za dve uri. Kancelar Dollfuss in njegova šibka večina sta bila trdno odločena, da kaznujeta krivce stavke ker sta hotela s tem udariti socialno demokratske strokovne zveze. Vlada je odstavila precejšnje število višjih in nižjih uradnikov in je pripravljala še obširne persekucije železničarjev na temelju vojnega zakona iz l. 1914., ki izrečno prepoveduje vse stavke na železnici. V ostalem je debata o tem v parlamentu zašla čisto na stranski tir, ker je vladna večina osporavala pravilnost glasovanja o socialističnem predlogu poslanca Königa in o predlogu Velenemceva — v obeh primerih je namreč pomotoma po en poslanec glasoval dvakrat. Pri socialističnem predlogu, ki je bil odklonjen z večino 22 glasov, bi to ne izpremenilo dejanskega stanja, pač pa je bilo v nevarnosti glasovanje o velenemškem predlogu, ki je bil sprejet le z enim glasom večine.

Predsednik zbornice, socialni demokrat dr. Renner, je hotel obe pomoti nekako kompenzirati in je hotel proglašiti veljavnost obeh sklepov, pa je navel na oster odpor krščanskih socialcev, osebito bivšega kancelarja dr. Burascha, ki je tako nepriznljivo žigosal neobjektivnost predsednikovo, da je Renner v hipni nervoznosti napravil usodno napako. Odložil je predsedstvo in njegovo mesto je zavzel prvi podpredsednik dr. Ramek. Ker si tudi ta v splošnem trušču ni vedel pomagati, je storil isto. Drugi podpredsednik dr. Straffner pa je po kratkem predsedovanju brez formalne izjave zapustil svoje mesto in razpravno dvorano in se tako via facti tudi on odpovedal svoji funkciji. Tako je ostal parlament brez predsedstva.

Nastali izredni položaj so spretno izrabili nasprotniki parlamenta, ki jih je dovolj v vseh avstrijskih strankah, vendar z edino izjemo socialne demokracije. Po nemali zaslugi političnega razvoja v Nemčiji je zlasti v krščansko-socialni stranki močno narasla struja, ki je nasprotna parlamentu, ker so v njem socialisti tako močni, da je treba v vseh važnih zadevah z njimi paktirati. Ta struja se je po demisiji vseh treh predsednikov postavila na stališče, da se je parlament s tem sam izločil, ker ustava ne daje nobene možnosti za njegovo zopetno oživiljenje. Seje parlamenta smejo po ustavi sklicevati samo predsednik in vlada ali državni predsednik ter pravice nimata. Zdej torej ni nikogar, ki bi lahko sedanjim parlamentu zopet veljavno poklical v življenje. Nekateri grede celo tako daleč, da zanikajo tudi ustavno možnost novih volitev, ker mora državni predsednik po določbah ustave dekret o razpustu parlamenta in o novih volitvah izročiti predsedniku parlamenta, ki ga danes ni. Po tej, vsekakor precej nasilni interpretaciji se je avstrijski parlament z demisijo vseh treh svojih predsednikov trajno izločil iz avstrijskega državnega življenja in je prešla vsa moč na drugi ustavni faktor, torej na državnega predsednika.

Ali si je vlada kancelarja Dollfussa morla sama želela takega razvoja, da se odkriža nadležne socialistične kontrole in nagajivosti, o tem je težko soditi. Ne manjka glasov, ki trdijo, da sta drugi in tretji predsednik, ko sta sledila Rennerjevemu vzgledu in tudi odstopila, ravnala v sporazumu z vlado, da bi ustvarila stanje, ki brez vidnega in nasilnega kršenja ustave omogoča trajno ali vsaj začasno izločitev parlamenta. Dejstvo je, da si vlada lahko umije roke in da ima vsaj navidezno moralno kritje za prikrito diktaturo, ki jo je uvedla. Socialisti so prekasno spoznali, kako usodno pogreško je naredil dr. Renner. Radi bi jo popravili in Renner je svojo demisijo prekalikal, odnosno jo je hotel interpretirati tako, da je njegova po sebi imenovana dolžnost, da vodi predsedniške posle kljub demisiji dalje do novega konstituiranja poslanske zbornice. Vlada te interpretacije ni priznala, marveč se je — formalno zopet v skladu z ustavo — postavila na stališče, da je bila Rennerjeva demisija definitivna. Avstrijska ustava pozna dva koordinirana ustavna faktorja kot nosilca dr-

Izjemno stanje v Avstriji

Zaradi nevdržnih notranjih političnih razmer si je Dollfussova vlada izposlovala od predsednika Miklasa izjemna pooblastila

Dunaj, 8. marca. d. V pretekli noči so se odigrali v avstrijski prestolnici presenetljivi politični dogodki. Kriza, ki je nastala zaradi demisije predsedstva Narod. sveta je politični položaj nepričakovano poostriila. Včeraj so se ves dan vršila mrzlična posvetovanja vodstev posameznih političnih strank, a tudi vlada je zasedala skoro permanentno. Popoldne bi se imeli sestati starešinski svet, to je predstavništvo vseh parlamentarnih skupin, da bi razpravljali o nadaljnjih ukrepih glede likvidacije parlamentarne krize. Ze iz dejstva, da se vladne skupine tega sestanka niso udeležile in se zaradi tega sestanki tudi ni mogel vršiti, se je v političnih krogih sklepalo, da se pripravljajo nekaj nenavadnega. Snoči so se širile razne vesti, ki pa jih ni bilo mogoče kontrolirati. V vladnih krogih so odklanjali vsako pojasnilo. V vsej politični javnosti je zavladala popolna nejasnost in splošna negotovost. Govorilo se je sicer, da pripravljajo vlada izredne ukrepe, širile so se celo vesti o narodnosocialističnem puču, vendar pa tem vestem ni skoro nihče verjel.

V gotovi meri pa so se alarmantne vesti v teku noči uresničile. Popoldne ob 5. se je sestala vlada k izredni seji ministrskega sveta, ki je zasedal skoro nepretrgoma do polnoči. Na seji so bili sprjeti dalekosežni sklepi, ki jih je vlada objavila v teku noči v posebnem proglasu na narod. Ob 10. zvečer je zvezni kancelar dr. Dollfuss odšel s sejo ministrskega sveta v avdienco k predsedniku republike in ostal pri njem skoro dve uri. Pri tej priliki je podrobno poročal o političnem položaju in predlagal izredne ukrepe. Po kratkem premisleku je zvezni kancelar g. Miklas pristal na predloge dr. Dollfussa in podpisal tudi zasilno uredbo, ki daje vladi vsa potrebna pooblastila. Položaj je bil tako napet, da je vlada že sklepala o ostavki. Spričo dejstva, da je predsednik republike zrazil Dollfussovi vladi popolno zaupanje in jo celo prosil, naj z energičnimi ukrepi zaščiti lav-

ni red in mir, pa je vlada sklenila, da prevzame vlogo, ki le docela istovetna z diktatorskim režimom.

Ob 1. zjutraj je vlada izdala na narod naslednji proglas:

Vsemu avstrijskemu narodu!

Narodni svet, zakonodajna skupščina avstrijske republike, je ohromel in je nezmožen za delo. Kako je prišlo do tega? Zaradi hudega nesoglasja o veljavnosti nekega glasovanja preteklo soboto so vsi trije predsedniki Narodnega sveta odložili svoje funkcije. Tak primer v ustavi in v poslovniku ni predviden. Zaradi tega obstoja trenutno huda kriza parlamentarizma. Vlada ne želi, da bi država stalno pogrešala delazmožnost, splošnem koristim služee narodno zastopstvo. Vodstvo države pa ne pripada samo zakonodajni skupščini, marveč tudi državnemu poglavarju in vladi. Od zveznega predsednika imenovana zakonita vlada vrši redno svoje posle. Njeno poslovanje od parlamentarne krize, ki je nastala brez vsake krivde vlade, ni prizadeto. Zaradi tega tudi ni govora o kaki državni krizi. Zvezna vlada je trdno odločena storiti svojo dolžnost napram narodu in domovini. Z vso energijo bo skrbela za to, da zaščiti red in mir proti vsakemu poskusu kršitve.

Da pa bi mogla v teh kritičnih časih zalamčiti red in mir, odreja do nadaljnjega splošno prepoved vseh zborovanj in pobodov. Na podlagi vojnogospodarskega pooblastilnega zakona je vlada izdala tudi uredbo k tiskovnemu zakonu, ki naj prepreči, da se tiskovna svoboda ne bo zlorabljala na škodo naroda in države ter da se prepreči vsako tujskanje.

Vlada bo zastavila vse sile, da prinese čimprej olajšanje in bo posvetila vso skrb vsem slojem naroda, zlasti delavstvu, ki je izgubilo kruh, vsemu uradništvu, ki ob svojih skromnih plačah jedva života. Prv tako kakor tudi obrtnikom, trgovcem in industrijcem, ki so zaradi nazadovanja gospodarstva v največjih težavah. Ni na-

skrb bo posvečena seveda tudi kmetkemu prebivalstvu in bo vlada gledala, da krizo poljedelstva s primernimi ukrepi kar najbolj omeji.

Proglas končuje: Postali smo siromašen narod, ki ima edino uteho v tem da se tudi drugim, zlasti našim sosedom ne godi bolje, ali pa še slabše. V teh težkih časih je potrebno složno delo, da najdemo v skupnih naporih izhod iz skupne bede. Sledite nam, pomagajte nam! Gre za to, da se avstrijski narod reši iz nevarnosti ki mu grozi.

Konec zborovalne svobode

Dunaj, 8. marca. d. Urad zveznega kancelarja objavlja:

Razni dogodki zadnje dobe, kakor tudi nelasni položaj v parlamentu, so izzvali med prebivalstvom politično napetost, ki nujno zahteva globljih reform, zlasti se zaradi tega, ker se mora v sedanjih neugodnih gospodarskih prilikah za vsako ceno preprečiti vsako nadaljnje vznemirjenje javnosti. V to svrhu je državni tajnik za javno varstvo v imenu zveznega kancelarja izdal na vse dežele in deželna poglavarstva generalno ustavno naredbo, po kateri so brezopojno prepovedane vse politične manifestacije, in sicer zborovanja vse vrste in javni pohodi, ne glede na to, ali se vrše na prostem ali pa v zaprtih prostorih. Izrazito gospodarske in družabne prireditve kakor tudi društvena zborovanja, v kolikor se gibljejo v okviru društvenega zakona in nimajo nikakega demonstrativnega značaja, so od te prepovedi izzeti. Podrejena oblastva imajo navodila, strogo paziti na to, da se ne bodo pod krinko društvenih ali drugih dopuštnih prireditev vršile različne demonstracije.

Preventivna cenzura

Druga zasilna naredba se nanaša na omejitve tiskovne svobode in določb preventivne cenzure. Uredba določa, da se morajo vsi listi dve uri pred izdajo predložiti v cenzuro. Če se list zapleni, se mora ves stavek uničiti. Razen tega pa se lahko tiskarji naroči, da mora tudi vse druge tiskovine predlagati v predcenzuro. Li-

sti se smejo zapleniti zaradi žalitve domoljubnih, verskih in nravnih čuvstev. Kršitve te naredbe kaznujejo politična oblastva z globo do 200 šillingov in zaporno kaznijo do treh mesecev. Državni tožilci se poleg tega pooblašajo, da v primeru ponovne zaplembe lahko izdajo prepoved nadaljnje izhajanja dotičnega lista. Javne žilivne zvezne vlade, deželnih vlad in inozemskih vlad se kaznujejo z globo do 2000 šillingov in zaporom do treh mesecev. Priziv proti tem odlokom na dopusten.

Za ukrepe vlade je vavnost izvedela šele danes popoldne, ko je bil proglas vlade objavljen po vsej državi. Večina listov je izšla pred objavo teh ukrepov in zato današnje listi še nimajo obširnejših komentarjev.

Stališče strank

Dunaj, 8. marca. g. Danes popoldne se je vršila seja predsedstva socialno demokratske stranke, ki se je bavila s položajem nastalom po zasilnih naredbah vlade. Bilo je sklenjeno, da se bo jutri vršilo 17 političnih društvenih zborovanj. Poleg tega bodo socialni demokrati zahtevali takojšnje sklicanje deželnih zborov na Nižjem Avstrijskem, na Dunaju, Solnograškem in na Koroskem. V parlamentarnih krogih smatrajo izgleda za sklicanje ljudskega zastopstva za zelo malenkostne. Čeprav smatrajo tudi socialni demokrati to kot eno svojih glavnih zahtev, so vendarle v poučenih krogih prepričani, da večinske stranke ne bodo vpoštevale te želje, temveč storile vse, da se zopetni sestanki parlamenta odgodi vsaj za prihodnje mesece. Zatrjuje se, da bodo večinske stranke onemogočile ponovni sestanki parlamenta s tem da se eventualnemu pozivu na sejo ne bodo odzvale, tudi ako bi se sklicala seja zaradi volitve predsedništva. Zlasti krščanski socialci bodo tak sklep pobijali z utemeljitvijo, da Narodni svet po ustavi ni delazmožen, da bi s tem omogočili Dollfussu za daljšo dobo izvajanje diktatorskega režima.

Dunaj, 8. marca. s. Danes popoldne se je sestel klub Velenemcev na posvetovanje. Nemški nacionalni zastopajo mnenje, da se mora zopet sklicati seja Narodnega sveta. Ako krščanski socialci ne bi prišli na to sejo, bi bil Narodni svet kljub temu sklicen, ako bi prišli vsi socialni demokrati, ker je po poslovniku potrebna navzočnost ene tretjine za sklicitev naknadnega veta proti odlokom vlade.

Dunaj, 8. marca. č. V krogih opozicije so se pričele pripravbe, da se od vlade izsili sklicanje Narodnega sveta. Na seji bo opozicija stavila predlog nezaupnice vladi. Kakor pa ugotavljajo politični krogi, ustava ne določa, da bi morala vlada podati ostavko, če Narodni svet izrazi nezaupnico.

Papen svari

Bojazen nemške veleindustrije, da ne bi Nemčija izgubila ruskih naročil — Pred sklicanjem Rajhstaga

Berlin, 8. marca. r. Prvemu zmagoslavju po nedeljskih volitvah sledi sedaj polagoma iztreženje. V zmernejših političnih pred vsem pa v gospodarskih krogih, so začeli razmišljati, kakšne posledice more imeti hitlerjevska ofenziva v odnosih do inozemstva. V krogih nemških nacionalcev, ki so glavni predstavniki nemške težke industrije in veletrgovarcev, se vedno bolj pojavlja bojazen, da bo moralo račun za teroristično diktaturo narodnih socialistov plačevati nemško gospodarstvo. Nemškemu tisku je sicer zabranjeno pisati o tem, vendar pa se že javno govori, da sovjetska vlada ne bo mirno gledala preganjanja komunistov in da je več ko verjetno da bodo tudi druge države, zlasti Francija in Anglija revidirala svoje stališče do Nemčije, če bo Hitler še nadalje uveljavljal svoj vedno bolj očit protirepublikanski kurz.

V krogih nemške težke industrije se zlasti boje, da bi sovjetska vlada ustavila naročila v Nemčiji. Gre za naročila v skupni višini 700 milijonov mark, kar pomeni zaposlitev industrije skoro za leto dni. Če bi se to zgodilo, bi morala skoro vsa nemška industrija ustaviti vse obratovanje, kar bi imelo neogledne finančne, a še večje socialne posledice. Prav tako pa obstoja tudi bojazen, da bi sovjetska vlada posegla še po drugih represalijah in izgnala iz Rusije mnogostevilne nemške inženjerje, strokovne delavce in koloniste. Zato so v teh krogih že začeli pritiskati

žavne moči in narodne suverenosti: parlament in državnega predsednika. Po izločitvi parlamenta se je kancelar Dollfuss obrnil na državnega predsednika Miklasa in prejel od njega obsežna pooblastila za upravljanje države brez parlamenta s pomočjo zasilnih uredb, ki v zadnjih letih igrajo tako usodno vlogo v Nemčiji. Dva odloka sta že izšla; prvi prepoveduje javna zborovanja in javne obhode, drugi pa omejuje tiskovno svobodo ter omogoča proti posameznim listom in pozameznim tiskarnam uvedbo preventivne cenzure. Napovedujejo pa se še nove uredbe.

Kako daleč bo šel brezparlamentarni režim v Avstriji, ne more danes nihče reči. Mogoče je, da vidi vlada v njem res le prehod, po sili diktiran stadij in da je njena volja, omogočiti čim prejšnjo restavracijo parlamentarizma. Mogoče pa je tudi, da miče in vleče nemški vzgled in da stopa tudi Avstrija v daljšo dobo, v kateri bo vsa moč v rokah državnega predsednika in njegove vlade.

na Papena, naj vpliva na to, da bo Hitler začel z zmernejšo taktiko. »Deutsche Allgemeine Zeitung«, ki velja za organ Papena, je včeraj objavila članek, ki je izzval v javnosti pravo senzacijo. V članku svari Hitlerja, naj dobro premisli, kakšen odmev bo imela njegova nacionalna revolucija v inozemstvu. List poudarja, naj se vlada ne spušča v zunanje politične pustolovščine. Prav posebno pa naglašajo, da za nobeno ceno ne sme priti do razida med Nemčijo in Moskvo, ker bi to lahko imelo za posledico »propast vseh pridobitev nacionalne revolucije«. V poučenih krogih se v zvezi s tem zatrjuje, da je prišlo v vladi že do velikih nesoglasij in da Papen že bridko obžaluje svoje zavezništvo s Hitlerjem. V krogih veleindustrije in veletrgovarcev tudi ne prikrivajo, da ima tudi Hindenburg že velike pomisleke zoper Hitlerja, je pa po nedeljskih volitvah v zadregi, ker mu ne more odrekati avtoritete.

Papen in njegovi somišljeniki iz nemško-nacionalnega tabora si sedaj prizadevajo, da bi dosegli večji vpliv v vladi, kar pa smatrajo v političnih krogih za docela izključeno. Baš nasprotno. Hitler kaže vedno večje razpoloženje, da bi se nemških nacionalcev, ki predstavljajo konservativni del njegove vlade, popolnoma otrešel, da bi mogel vladati docela po svoji volji. Kakor vse kaže, z nedeljskimi volitvami notranje politične homatije v Nemčiji niso bile končane, marveč se bodo prav za prav šele pričele.

Sklicanje Rajhstaga

Berlin, 8. marca. AA. Novi nemški državni zbor se bo sestel v Potsdamu med 3. in 8. aprilom. Natančni datum prve seje ni določen. Otvoritveni seji bo prisostvoval tudi Hindenburg, ki bo pri tej priliki položil venco na grob Friderika Velikega. Vlada računa, da bo dosežla z morebitno podporo centruma in bavarske ljudske stranke dvotrebinsko večino, ki je potrebna za sprejetje zakona o poslovnih pooblastilih, ki naj bodo še večja kakor dosedanja.

Glede na izid volitev v južno-nemških državah je izjavil sef nemškega tiskovnega urada Funk, da se bo morale na Bavarskem, Badenskem in Württenberskem, kjer so postali hitlerjevci najmočnejša stranka sestaviti nove vlade, ker ni v interesu države, da bi se 16 pokrajinskih vlad neprestano postavljalo po robu osrednji vladi, kar tudi krši ugled Nemčije.

Hitlerjevski prevrat na Hesenskem

Berlin, 8. marca. d. Kakor poročajo iz Frankfurta ob Meni, je deželnozbornski poslanec dr. Müller po nalogu državnega notranjega ministra dr. Fricka prevzel vso policijsko oblast na Hesenskem. O polnoči so

napadali oddelki narodnih socialistov pod njegovim vodstvom zasedli notranje ministrstvo. Prav tako so obkolili tudi palačo državnega predsednika dr. Ademunda in zabranili vsak dostop k njemu. Telefonske zveze s Hesenskim so prekinjene. Narodni socialisti so zasedli tudi Delavski dom in tiskarno in uredništvo socialno - demokratskega lista »Der Volksfreund«.

Represalije proti komunistom

Berlin, 8. marca. AA. Pruski notranji minister Göring je odredil, da se zapro vse tiskarne in založbe, ki so tiskale in dobavljale tiskovine in lepake za komunistično stranko. Policija je zaplenila mnogo propagandnega gradiva in avtomatskih razmnoževalnih strojev in aparatov.

Policijski šef je prepovedal »S-UH-Abendblatt«, do 14. marca, prepoved komunističnega glasila »Die Rote Fahne« pa je posteljšana do 25. avgusta.

Policija je izvršila hišno preiskavo tudi v domu komunistične stranke v Erfurtu, zaplenila propagandno gradivo in več oseb aretirala.

Königsberg, 8. marca. AA. V staro židovsko sinagogo so vrzeli gorljivo bombo, ki je povzročila eksplozijo. Požar so hitro pogasili.

Na železniški progi Königsberg-Eydkehnen sta dva neznanca položila na tračnice peklenški strel, ki naj bi razušil železniški most. Policija je aretiratorja aretirala. Sodiijo, da sta komunisti.

Düsseldorf, 8. marca. AA. Pri pogrebu ubitega hitlerjevca je prišlo do streljanja med nasprotniki si strankami. Enega demonstranta so ubili, 6 pa ranili. Policija je aretirala 50 oseb.

Proti kultu nagote

Berlin, 8. marca. č. Komisar pruskega notranjega ministrstva Göring je izdal vsemu oblastem okrožnico o kultu nagote. V njej pravi, da je kult nagote največja nevarnost za nemško kulturo in moralo. Sicer je v interesu narodnega zdravlja, da se telo krepi na soncu, v vodi in zraku, toda kult nagote je kulturna zabloda. Zaradi tega morajo oblasti strogo nadzorovati delovanje zveze za kult nagote in prepovedati vsako njeno javno prireditev.

Tsaldaris sestavlja vlado

Povratak v normalne parlamentarne razmere na Grškem — Ultimatum generala Kondilisa

Pariz, 8. marca. g. Havas poroča iz Aten: Predsednik republike je poveril Tsaldarisu sestavo nove vlade.

Atene, 8. marca. g. S tem, da se je Tsaldaris poverila sestava nove vlade, so se vzpostavile normalne parlamentarne razmere v Grčiji. Ministrski predsednik Tsaldaris objavlja v listih izjavo, da ne misli preganjati Venizelosa ali republikanske stranke, čeprav so te stranke državo gospodarsko uničile.

O najpogostejšem prevratu, ki ga je izval general Kondilis, se doznajajo naslednje podrobnosti:

Ko se je vlada generala Otonaiosa večraj dopolnje sestala k svoji prvi seji, da bi določila splošne smernice vladnega programa, je prejel predsednik republike Zaimis ultimatum generala Kondilisa, ki je zahteval takojšnjo izročitev vse oblasti oni stranki, ki je pri nedeljskih volitvah dosegla večino. Če tej zahtevi v roku šestih ur ne bo ugodeno, je general Kondilis zagrozil, da bo vkorakal v Atene z 20.000 puškami in bombardiral mesto tudi z letali. General Kondilis je v tem trenutku že odredil mobilizacijo petih letnikov v Larisi in je zbral vse moštvo in vojašnicah ter ga zapresegel, da se bo borilo za narodno svobodo in obnovo ustavnega stanja. Ko je ministrski predsednik Otonaios izvedel za ultimatum generala Kondilisa, je takoj sporočil voditelju opozicije Tsaldarisu kot predstavniku najmočnejše opozicijske stranke, da mu je pripravljena izročiti vsa

oblast. Istočasno je odredil takojšnjo aretacijo generala Plastirasa. Ki pa ga niso mogli naiti. Zatrjuje se, da je pobegnil z letalom v Egipt.

Vest o ultimatu generala Kondilisa se je bliskovito razširila po vsem mestu in pred palačo predsednika repoblike se je zbrala ogromna množica, ki je burno zahtevala takojšnjo imenovanje nove vlade pod predsedstvom Tsaldarisa. General Kondilis je kmalu po tretji uri popoldne prispel z letalom v Atene ter je od generala Otonaiosa prevzel vso vladno oblast. Nemudoma je pozval Tsaldarisa, naj sestavi vlado. Tsaldaris je prispel za dvodnevni rok, da bi se mogel posvetovati z ostalimi voditelji opozicije glede sestave vlade. Do imenovanja nove vlade bo vodil vladne posle general Otonaios pod kontrolo generala Kondilisa.

Vest o tem najpogostejšem prevratu je izzvala v opozicijskih krogih veliko zmagoslavje. Po vsem Peloponezu je prebivalstvo pregledno vse uradništvo, o katerem je bilo znano, da pripada stranki Venizelosa in so povsod prevzeli vodstvo oblasti pristisci Tsaldarisa, tako da je v večjem delu Grčije že uveden realistični režim. Razburjenje se je polotalo tudi vojske in je vojaštvo mnogih polkov pregledno vse oficirje, ki so bili vlani Venizelosa. Generalu Otonaiosu se je pridružil tudi poveljniki garnizije v Solunu general Klados, ki je skoro istočasno tudi s svoje strani poslal Otonaiosovi vladi ultimatum, zahtevajoč takojšnjo izročitev vse oblasti Tsaldarisu.

Naši kraji in ljudje

Položaj trboveljskih rudnikov in rudarjev

Od vseh odločujočih strani zbrani podatki nudijo točen pregled produkcije, zaposlitve in mezd ter dajejo tako najtočnejšo sliko o položaju

Ljubljana, 8. marca. Iz podatkov, ki so jih zbrale gospodarske in delavske organizacije ter tudi sama TPD in uprave državnih rudnikov, dobimo naslednjo sliko položaja trboveljskih rudnikov in rudarjev, pri kateri v ilustraciji nevdzdržnih razmer ni potrebno še posebej opisivati bede v posameznih rudniških krajih.

Stalež delavstva v rudnikih TPD se je od leta 1929 sprmenil takole: V rudniku v Trbovlju je bilo tedaj zaposlenih 4526, letos 1. februarja pa 2063 rudarjev. V Zagorju 1142, sedaj 741, v Hrastniku 1176, sedaj 707, v Hudi jami 684, sedaj 625, v Kajhenburgu-Senovo 784, sedaj 145, v Kočevju 475, sedaj pa 99. Stalež se je od konca leta 1929 zmanjšal za 3986 rudarjev. V glavnih revirjih Trbovlje, Hrastnik in Zagorje je izgubilo v tej dobi za služke 2023 rudarjev in je sedaj zaposlenih 4111 rudarjev. Brezposelnih pa je 1526 in upokojenih 1583 rudarjev. Nasproti zaposlenim 4111 je torej upokojenih in brezposelnih 3109 rudarjev po staležu od 1. februarja. Upokojenci se delijo na 182 nezgodnih, na 572 starih in na 829 novih upokojencev. Če pa vpoštevamo, da bodo delali zaposleni rudarji od 15. prejšnjega do 15. tekočega meseca le 11 štihot, to je 44 odst. normalnega delovnega časa, tvorijo zaposleni le 44 odst. celotnega staleža in bo prišel na vsakega zaposlenega rudarja že po eden upokojenec. Iz tega je najbolj razvidno, da

grozi Bratovskim skladnicam propast. Bratovske skladnice imajo za upokojence na razpolago le neznatna sredstva. Upokojenci se vzdržujejo v glavnem z dokladami, ki jih plačujejo zaposleni delavci. Pri normalnem delovnem času znaša samo delavski prispevek za socialne dajatve okrog 10 odst. mezd, ta prispevek pa mora ostati zaradi konstantnih izdatkov Bratovskih skladnic trajen najmanj v isti meri. Če se dela skrajšajo, doseže zaradi tega tudi 20 do 25 odst. otokov brutto zaslužka. *Vsaka nova redukcija v revirjih spravlja v veliko nevarnost preskrbo onemoglih*

Triumf slovenske filmske umetnosti!
Hitite in oglejte si prekrasno filmsko delo prvi češki govoreči film **PRED MATURO** PRED MATURITOU
Režija Svatopluk Innemann
Prekrasna filmska drama iz življenja naše dozorevajoče mladine
V predporedu Nj. Veličanstvo naš kralj v razgovoru s poslanikom češkoslovaške republike dr. Fliedermj in najnovejši Ufin zvoč. tehnik
Predstave ob 4., 1/8. in 1/10. zv.
Elitni kino Matica
Telefon 2124

Zmagata češkega zvočnega filma
Film »Pred maturo« daje odlično spričevalo slovanski filmski industriji — Popoln uspeh premiere
Ljubljana, 8. marca. V tork večer so začeli v Elitnem kinu Matici vrtni film »Pred maturo«. Premiera tega filma je bila v našem kinematografskem življenju dogodek: z njim smo namreč dobili v Ljubljani prvi češki zvočni film. Vodstvo Elitnega kina Maticice je z nabavo češkega filma ustreglo želji občinstva in svoji želji, saj je vedno bilo njegovo stremenje, da seznanja našo publiko tudi s slovansko filmsko produkcijo. Naravno je, da zapadnoslovaška filmska industrija ni tako razvita in toli mogočna, kakor pri velikih zapadnih narodih; da pa je že dosegla evropsko višino, o tem nas je nazorno prepričal naš zvočni film »Pred maturo«, ki je — to lahko takoj povemo — vsebinsko, igralsko in tehnično ena najboljših filmskih novosti tekoče sezone. Slavnostna premiera prvega češkega zvočnega filma v Ljubljani je privabila številno občinstvo, med njim zlasti člani tukajšnje češke kolonije s konzulom g. inž. Ševčíkom na čelu in mnoge domače prijatelje češkega naroda, osobito se iz vrst Jugoslov.-češkoslovaške lige z njenim predsednikom g. dr. Egonom Staretom. Vodstvo Elitnega kina Maticice je za to svečano priliko okrasilo vhod in podij kina z dekoracijami v češkoslovaških barvah. Zvočni tehnik pa je med drugim obsegal krasen nemi film iz življenja prezidenta Masaryka in zvočni film z Blede, ki prikazuje češkoslovaškega poslanika dr. Fliederja v avdijenci pri našem vladarju. Ne pretiravamo v hvali, če zapišemo, da je film »Pred maturo« v čast češki filmski produkciji in odlični dokaz, koliko zmora. Film je produkt družbe »A.B. Film« in delo režiserja Svatopluka Innemanna poleg drugih izbranih sodelavcev, ki so postavili svoje najbolje sile za njegov uspeh. Važno je, da je pri režiji tega filma sodeloval eden najboljših sodobnih čeških pisateljev Vladislav Vančura, dočim je glasbeni del preskrbel skladatelj E. F. Burian s priznanja vredno nekompromisnostjo in doslednostjo. Sodelujoči igralci so nas naravnost presenetili: s takimi močmi bodo Čehi prej ali slej prodrli celo v široki svet. Omenjamo samo Jaroslava Plachto, ki je prav tako kakor Fran Smolik profesionalen igralec. Plachta je ustvaril tako živega profesorja Kleča, da ga dolgo ne bomo pozabili; tudi Smolikov profesor Donat — žarko nasprotje profesorju Kleču — je izredno dobra igralska stvaritev in mimo tega nad vse prikupen profesorjski tip. Vpravi imenitna sta bila študenta Kafka in Simon ki sta ju igrala dva neprofesionalna umetnika Svoboda in Novak

težkega položaja v trboveljskih revirjih pa je razmerje med povprečno vrednostjo premoga in delavskimi plačili.

To razmerje je važno tudi zaradi tega, ker je nekaj indeks za produktivnost dela v rudarski industriji. Po podatkih letošnjega državnega poročila, znaša povprečna vrednost produkcije vseh 14 državnih rudnikov v milijonih 214,25, iznos delavskih mezd pa 83,07 in znašajo tako mezde 39 odstotkov od povprečne vrednosti produkcije. Pri trboveljskih rudnikih pa je v milijonih naslednje povprečje: vrednost produkcije 195, iznos mezd 60, odstotek mezd od vrednosti povprečne produkcije pa samo 31.

Vključ periferični zemljepisni legi in zaradi tega tudi nižjim cenam loko rudnik ter višji povprečni mezd, v kateri je bil v dobi polnega obratovanja tudi znatno večji davčni vir, se plača za mezde v trboveljskih revirjih relativno manj, kakor v večjem delu državnih rudnikov, ki obratujejo ali pod neugodnejšimi geološkimi pogoji ali pa tudi z nezadostnim kapitalom.

Rimski sarkofag in druge nove najdbe
Ljubljana, 8. marca. V jugozapadnem delu Ljubljane se je davi raznesla senzacija o rimskih izkopanih na stavbnem prostoru Trgovske akademije, na voglu Gregorčičeve ulice in Bleiweisove ceste. Delavci tam že nad tri tedne kopljejo temelj za novo lepo stavbo v vsej širini od stanovanjske hiše ZTOI do Gregorčičeve ulice. Čim so prišli delavci do 2 m globine, so naleteli na izredno trden fundament stare rimske ceste, ki je tekla mimo Emone. Prav na kraju, med Trgovskim domom in med zbornično hišo, so morali voditi v Emono tudi mestna vrata. Delavci so pri kopanju skoraj dan za dnem naleteli na kak star rimski novec; ko pa so danes zjutraj pričeli kopati temelj ob zbornični stanovanjski hiši in na kanal pod Bleiweisovo cesto, so zadeli na velike skalne kvadre. Tik ob njih so nato odkopali dobro ohranjen rimski sarkofag iz peščenca, ki je bil še pokrit in počen le na nekaterih mestih. Sarkofag so odkrili in našli notri dobro ohranjene človeške kosti.

O najdbi so na odredbo inž. Dimnika takoj obvestili muzej in magistrat. Na kraj zanimivih najdb je dopoldne prispel direktor muzeja dr. Mal s kustosom dr. Ložarjem in preparatorjem Herfortom, kmahu pa se je tam zglasil tudi profesor arheologije na univerzi dr. Balduin Saria. Poleg kosti, ki so menda ostanki kakega mladega Emončana, so našli v sarkofagu tudi več rimskih posod, zraven pa razne rimske kovance iz tretjega stoletja po Kristu.

Pri nadaljnjem izkopavanju so naleteli delavci še na kakih 7 okostij, ki pa so ležala prosto v zemlji. Na tem kraju je bilo vsekakor nameščeno manjše pokopališče, bržkone pa je stala tik zraven tudi starorimska vojaška čuvajnica. Zdaj odkopavajo delavci številne kvadre, ki so menda bili nekaki nagrobni spomeniki. Ko bodo te kamne popolnoma izkopali iz zemlje, se bo natančneje proučilo, če imajo kake napise. Kostih starih Emončanov so znošili delavci na kup, da bodo skupno prenešene na pokopališče. Sarkofag sem z razno posodo pa so spravili že dopoldne na mestni magistrat.

nih slik bratov Kraljev po tem, da so bile predmetne in podane z živimi barvami. Prav kakor bi hotel poudariti, da so v najodličnejši zvezi z ognjem v njegovih prsih. Način njegovega ustvarjanja je vplival na marsikatero starejšega slikarja kakor razodetje. Kje so danes alke Skalkecega? Ko je bila razstava zaključena, so jih odnesli razni prijatelji. Skalceky je bil radodaren, češ, saj jih lahko še novih ustvarim in še bolj... Skalceky je bil tudi pesnik. Bojim se, da so se prav tako kakor slike razgrubile tudi njegove pesmi. Imel pa jih je več, ki bi morale biti — vsaj po mojem mnenju — objavljene v vsaki antologiji slovenske poezije. N. pr. ta-le, ki sem jo priobčil l. 1922. v »Treh labodih«:

Ob smrti slikarja in pesnika Zdenka Skalkecega
Kakor mene, je gotovo slehernega intelektualca, ki je študiral med vojno na novo-miški gimnaziji, globoko pretresala vest, da je te dni iznenada umrl inž. Zdenko Skalceky, prokurist tovarne »Šeširc« v Skofji Loki. Se pred kratkim sva se sešla v Unionu, kjer mi je pravil, da pričena zopet delati. Mislil je pri tem na svoje literarno in slikarsko delovanje. Danes se malokdo spominja, da je bil Zdenko Skalceky eden naših najmarkantnejših povojnih slikarjev. L. 1920. se je kot mažarant udeležil sloveč umetnostne razstave v Jakopičevem paviljonu skupaj z Jakcem, bratoma Kraljema, Mušičem in Napotnikom. Razstavil je 24 slik z motivi iz novomeške okolice, ki so vse vzbudile veliko pozornost. Njegove slike so se razlikovale od takrat še zelo problematič-

flikt med Kafka in Šimunom ter Klečem doseže višek v prizoru z revolverjem, ki vrže vso šolo iz ravnotežja in požene Kleča, ki se je sam težko ranil, ko je dijaku izrgal orožje in ga otel pred samomorom, na operacijsko mizo, dijaka pa v policijsko preiskavo. In prav tedaj, ko se bojiš, da bosta oba mlada, tik pred maturo izključeno dijaka pahajena na dno, se dočela naravno poleže napetost in obzorje v dušah zjasni: Kleč, mrki matematik Kleč se v bolnici spreobrne v sočutnega človeka, vse odpusti in postane vesel in dober človek, kakršen je profesor češčine Donat. Kafka in Šimon položita maturo: Klečev zanikni računar Kafka se začudo pokaže dobrega matematika in z logaritmično naglo doseže odliko. Življenje, mladost, tovaršтво, sočutnost zmag nad vsemi semami in vso trdoto: šola in mučilnica, šola je učilnica, pripravilnica za življenje, za delo!

Odlično zrežirani in igrani film je tudi tehnično tako izdelan, da niti malo ne zaostaja za izdelki nemške filmske industrije. Zares ga smemo biti veseli. »Pred maturo« kaže, da so Čehi z odliko prebili filmsko maturo in obeta, da bomo še večkrat z zadostjenjem in veseljem uživali njihovo filmsko umetnost!

Grenčica Hunyadi Janos je najzanesljivejše in najidealnejše odvajalno sredstvo.

POPOLNA POGODBA
v smislu zavarovalnega zakona in ne kaka prostovoljna podpora ali dajatev je za vsakega naročnika „Jutra“ nezgodno zavarovanje pri Zavarovalnici »Triglava«. Vi še niste naročnik!

Rimski sarkofag in druge nove najdbe
Ljubljana, 8. marca. V jugozapadnem delu Ljubljane se je davi raznesla senzacija o rimskih izkopanih na stavbnem prostoru Trgovske akademije, na voglu Gregorčičeve ulice in Bleiweisove ceste. Delavci tam že nad tri tedne kopljejo temelj za novo lepo stavbo v vsej širini od stanovanjske hiše ZTOI do Gregorčičeve ulice. Čim so prišli delavci do 2 m globine, so naleteli na izredno trden fundament stare rimske ceste, ki je tekla mimo Emone. Prav na kraju, med Trgovskim domom in med zbornično hišo, so morali voditi v Emono tudi mestna vrata. Delavci so pri kopanju skoraj dan za dnem naleteli na kak star rimski novec; ko pa so danes zjutraj pričeli kopati temelj ob zbornični stanovanjski hiši in na kanal pod Bleiweisovo cesto, so zadeli na velike skalne kvadre. Tik ob njih so nato odkopali dobro ohranjen rimski sarkofag iz peščenca, ki je bil še pokrit in počen le na nekaterih mestih. Sarkofag so odkrili in našli notri dobro ohranjene človeške kosti.

O najdbi so na odredbo inž. Dimnika takoj obvestili muzej in magistrat. Na kraj zanimivih najdb je dopoldne prispel direktor muzeja dr. Mal s kustosom dr. Ložarjem in preparatorjem Herfortom, kmahu pa se je tam zglasil tudi profesor arheologije na univerzi dr. Balduin Saria. Poleg kosti, ki so menda ostanki kakega mladega Emončana, so našli v sarkofagu tudi več rimskih posod, zraven pa razne rimske kovance iz tretjega stoletja po Kristu.

Pri nadaljnjem izkopavanju so naleteli delavci še na kakih 7 okostij, ki pa so ležala prosto v zemlji. Na tem kraju je bilo vsekakor nameščeno manjše pokopališče, bržkone pa je stala tik zraven tudi starorimska vojaška čuvajnica. Zdaj odkopavajo delavci številne kvadre, ki so menda bili nekaki nagrobni spomeniki. Ko bodo te kamne popolnoma izkopali iz zemlje, se bo natančneje proučilo, če imajo kake napise. Kostih starih Emončanov so znošili delavci na kup, da bodo skupno prenešene na pokopališče. Sarkofag sem z razno posodo pa so spravili že dopoldne na mestni magistrat.

nih slik bratov Kraljev po tem, da so bile predmetne in podane z živimi barvami. Prav kakor bi hotel poudariti, da so v najodličnejši zvezi z ognjem v njegovih prsih. Način njegovega ustvarjanja je vplival na marsikatero starejšega slikarja kakor razodetje. Kje so danes alke Skalkecega? Ko je bila razstava zaključena, so jih odnesli razni prijatelji. Skalceky je bil radodaren, češ, saj jih lahko še novih ustvarim in še bolj... Skalceky je bil tudi pesnik. Bojim se, da so se prav tako kakor slike razgrubile tudi njegove pesmi. Imel pa jih je več, ki bi morale biti — vsaj po mojem mnenju — objavljene v vsaki antologiji slovenske poezije. N. pr. ta-le, ki sem jo priobčil l. 1922. v »Treh labodih«:

Ob smrti slikarja in pesnika Zdenka Skalkecega
Kakor mene, je gotovo slehernega intelektualca, ki je študiral med vojno na novo-miški gimnaziji, globoko pretresala vest, da je te dni iznenada umrl inž. Zdenko Skalceky, prokurist tovarne »Šeširc« v Skofji Loki. Se pred kratkim sva se sešla v Unionu, kjer mi je pravil, da pričena zopet delati. Mislil je pri tem na svoje literarno in slikarsko delovanje. Danes se malokdo spominja, da je bil Zdenko Skalceky eden naših najmarkantnejših povojnih slikarjev. L. 1920. se je kot mažarant udeležil sloveč umetnostne razstave v Jakopičevem paviljonu skupaj z Jakcem, bratoma Kraljema, Mušičem in Napotnikom. Razstavil je 24 slik z motivi iz novomeške okolice, ki so vse vzbudile veliko pozornost. Njegove slike so se razlikovale od takrat še zelo problematič-

Pregled dela Splošnega ženskega društva

Ljubljana, 8. marca. Na Rimski cesti 9 se je popoldne ob zelo zadovoljivi udeležbi vršila 32. redna skupščina Splošnega ženskega društva. Predsednica gospa Franja Tavčarjeva je v lepem nagovoru opisala lansko delo, nakar je podala izbrano poročilo tajnika ga. Vid Lapajnetova. Bil je to uspešen dokaz, kako mnogostransko je delo naših ženskih organizacij, združenih v Splošnem ženskem društvu. Ženstvo je z zanimanjem sledilo vsem pomembnejšim dogodkom našega javnega življenja. V okviru Jugoslovenskega ženskega saveza so predlagale članice, da se mora pri nas uvesti tudi civilni zakon, za kar je večina naših juristov. Članice so se pridružile tudi zvezi delavskih žen in deklet in podprle njihovo prošnjo za nastavitve žene zdravnice pri OUZD. Dalje so se zavzele na prošnjo Osrednjega zavoda za žensko obrt za izdajo albumov čipkarskih vzorcev zavoda. Akcija so je pospešila, slovenska čipkarska umetna obrt je s tem veliko pridobila.

Med odseki se je zlasti lepo razvil umetno obrtni odsek pod vodstvom nedavno umrle ge. Lindnerjeve. Knjižnični odsek je bil prav tako na delu in bo knjižnica precej preosnovana, o čemer je izčrpnije poročala vzorna knjižničarka gdč. Erjavčeva. Zelo lepo je napredovalo tudi gospodarsko strokovni odsek »Zveze gospodinje« pod načelstvom ge. Kraigherjeve, o njem bomo še izpregovorili. Splošno žensko društvo je priredilo tudi lani ciklus predavanj o slovenskih ženah. Gospa Ivanka Leskovičeva je sporočila, da je imelo društvo lani 21.936 Din dohodkov in 19.415 Din izdatkov. Blagajniško poročilo »Zveze gospodinje« je podala ga. Mlva Vidmarjeva, tu je bilo 32.299 Din dohodkov in 22.922 Din izdatkov. Preglednici računov ga. Josipina Čudnova ter gospa Kermaunerjeva sta nato predlagali absolutorij, ki je bil sprejet. Z odobravanjem je bila zopet izvoljena za predsednico gospa Franja Tavčarjeva in soglasno tudi vse dosednji odbor. Pri slučajnostih je razvila program za prihodnje leto ga. Minka Govekarjeva: tako se bodo v bodoče iskali stiki v glavnem s slovanskimi ženskim društvi v slovanskih državah, priredilo pa se bo tudi več predavanj o slovenskih ženah, ki so se odlikovale s prostvetno, literarno ali socialno politično delavnostjo.

Otroci z dežnikom?
Ob deževnem vremenu jim daje nekaj Panflavin pastil, ki jih boljše obvarujejo prehlada in nalezljivih boleznih kot vse druge!

V. Z. „JUGEFA“ L. d., Zagreb Galjeva 32.
Opis in registr. pod S br. 2670 od 15. II. 1933.

KULTURNI PREGLED

Življenjski historiografa ljubljanskega mesta

Nestor naših živčih lokalnih zgodovinarjev, ljubljanski povestničar Zupnik Vrhovnik je imel že pred leti pripravljeno življenjepisno gradivo o svojem soočlu in prijatelju profesorju Ivanu Vrhovcu, avtorju številnih razprav iz naše kulturne zgodovine in zgodovine rojstnega mesta Ljubljane. Pr sedanjih razmerah je bila upravičena bojazn, bo li mogoče najti sredstva, da se ta biografija tudi res izda in ne obleži v treditnih predalih. Ta je ljubljanski mestni magistrat brez oklevanja obljubil Zgodovinski sekciji Muzejskega društva za Slovenijo, da pokrije vse z izdajo Vrhovčeve biografije nastale stroške. Tako je potem izšla prav te dni 71 strani broječa knjižica, ki jo dobijo člani Muzejskega društva za Slovenijo za 15 Din, nečlani pa za 20 Din pri upravi Zgodovinske sekcije (v Narodnem muzeju). Vrhovnik je svoje »doneske« (kakor jih preskromno imenuje) k Vrhovčevemu življenjepisju izpopolnil e kompletno bibliografijo njegovih del, urejenih v kronološkem redu, kakor so izšli. Zelo prav je tudi storil, da se v življenjepisnem delu oziral razen spominov in tiskanih virov zlasti tudi na podatke iz Vrhovčeve korespondence. Preko šolskih let, vseučiliških studij in hof-

maestrovanja spremljala Vrhovca v profesorsko službo v Ljubljano, kjer se nadaljuje njegovo, že v dijaških letih pričelo literarno in znanstveno delovanje, ki doseže svoj višek z deli o ljubljanski zgodovini na osnovi virov mestnega arhiva. Občudujemo ga v njegovem vsestranskem delovanju v Novem mestu kot režiserja, dramaturga, predavatelja in raziskovalca dotlej temne mestne zgodovine, še bolj pa občudujemo njegovo železno energijo v dobi njegovega službovanja v Ljubljani, ko je skušal kljubovati nevarni, zavratni boleznii, ki mu je bila prava malenkostna lapalija.

Kakor v svojih spisih, je bil Vrhovec zanimiv tudi pri razlaganju svoje stroke v šoli. Njegove ure so bile v višji gimnaziji »slovenske dogodek. Tako se je poglabil v stvar, da je ni cepkal, marveč je hotel podati dijakom celotno in pregledno sliko. Predaval je zato včasih po cele tedne, ne da bi vmes spraševal. Dijaki so ga poslušali napeto, da bi bil slišal tudi, če bi šivanka padla na tla, tako jih je priklenil in očaral s svojim govorom. Iz Vrhovnikovega življenjepisja izvem, kako hvaležen je bil Vrhovec za jezikovni pouk Zvonovega uredniku Levcu. Imel pa je tudi sam dober in bister dar opazovanja pristne, nepokvarjene ljudske govornice. Kako ga je n. pr. razčezilo, če mu je dijak na kako vprašanje odgovoril z brezraznim »da« ali »ne«: »Le pogledjte

ga, komaj je prišel v mesto, pa se že pač. Kmet bo na vprašanje vedno odgovoril z glagolom: »Ali greš v mesto?« — »Grem — Ne grem.« »Ali boš naredil?« — »Bom — Ne bom.« Na to lepo, izrazito posebnost slovenskega jezika, žal, tudi naši pisatelji vse premalo pazijo.

Vrhovnik je svojo temeljito, pa kljub temu prijetno pisano študijo opremil s 7 slikami. Z zanimanjem jo bodo čitali nele številni Vrhovčevi učenci, marveč zlasti tudi še vsi Ljubljanci in Novomeščani in vobče vsak, ki mu je mar razvoj in polek našega domačega kulturnega življenja.

niš slik bratov Kraljev po tem, da so bile predmetne in podane z živimi barvami. Prav kakor bi hotel poudariti, da so v najodličnejši zvezi z ognjem v njegovih prsih. Način njegovega ustvarjanja je vplival na marsikatero starejšega slikarja kakor razodetje. Kje so danes alke Skalkecega? Ko je bila razstava zaključena, so jih odnesli razni prijatelji. Skalceky je bil radodaren, češ, saj jih lahko še novih ustvarim in še bolj... Skalceky je bil tudi pesnik. Bojim se, da so se prav tako kakor slike razgrubile tudi njegove pesmi. Imel pa jih je več, ki bi morale biti — vsaj po mojem mnenju — objavljene v vsaki antologiji slovenske poezije. N. pr. ta-le, ki sem jo priobčil l. 1922. v »Treh labodih«:

Ob smrti slikarja in pesnika Zdenka Skalkecega
Kakor mene, je gotovo slehernega intelektualca, ki je študiral med vojno na novo-miški gimnaziji, globoko pretresala vest, da je te dni iznenada umrl inž. Zdenko Skalceky, prokurist tovarne »Šeširc« v Skofji Loki. Se pred kratkim sva se sešla v Unionu, kjer mi je pravil, da pričena zopet delati. Mislil je pri tem na svoje literarno in slikarsko delovanje. Danes se malokdo spominja, da je bil Zdenko Skalceky eden naših najmarkantnejših povojnih slikarjev. L. 1920. se je kot mažarant udeležil sloveč umetnostne razstave v Jakopičevem paviljonu skupaj z Jakcem, bratoma Kraljema, Mušičem in Napotnikom. Razstavil je 24 slik z motivi iz novomeške okolice, ki so vse vzbudile veliko pozornost. Njegove slike so se razlikovale od takrat še zelo problematič-

Ob smrti slikarja in pesnika Zdenka Skalkecega
Kakor mene, je gotovo slehernega intelektualca, ki je študiral med vojno na novo-miški gimnaziji, globoko pretresala vest, da je te dni iznenada umrl inž. Zdenko Skalceky, prokurist tovarne »Šeširc« v Skofji Loki. Se pred kratkim sva se sešla v Unionu, kjer mi je pravil, da pričena zopet delati. Mislil je pri tem na svoje literarno in slikarsko delovanje. Danes se malokdo spominja, da je bil Zdenko Skalceky eden naših najmarkantnejših povojnih slikarjev. L. 1920. se je kot mažarant udeležil sloveč umetnostne razstave v Jakopičevem paviljonu skupaj z Jakcem, bratoma Kraljema, Mušičem in Napotnikom. Razstavil je 24 slik z motivi iz novomeške okolice, ki so vse vzbudile veliko pozornost. Njegove slike so se razlikovale od takrat še zelo problematič-

Ob smrti slikarja in pesnika Zdenka Skalkecega
Kakor mene, je gotovo slehernega intelektualca, ki je študiral med vojno na novo-miški gimnaziji, globoko pretresala vest, da je te dni iznenada umrl inž. Zdenko Skalceky, prokurist tovarne »Šeširc« v Skofji Loki. Se pred kratkim sva se sešla v Unionu, kjer mi je pravil, da pričena zopet delati. Mislil je pri tem na svoje literarno in slikarsko delovanje. Danes se malokdo spominja, da je bil Zdenko Skalceky eden naših najmarkantnejših povojnih slikarjev. L. 1920. se je kot mažarant udeležil sloveč umetnostne razstave v Jakopičevem paviljonu skupaj z Jakcem, bratoma Kraljema, Mušičem in Napotnikom. Razstavil je 24 slik z motivi iz novomeške okolice, ki so vse vzbudile veliko pozornost. Njegove slike so se razlikovale od takrat še zelo problematič-

Ob smrti slikarja in pesnika Zdenka Skalkecega
Kakor mene, je gotovo slehernega intelektualca, ki je študiral med vojno na novo-miški gimnaziji, globoko pretresala vest, da je te dni iznenada umrl inž. Zdenko Skalceky, prokurist tovarne »Šeširc« v Skofji Loki. Se pred kratkim sva se sešla v Unionu, kjer mi je pravil, da pričena zopet delati. Mislil je pri tem na svoje literarno in slikarsko delovanje. Danes se malokdo spominja, da je bil Zdenko Skalceky eden naših najmarkantnejših povojnih slikarjev. L. 1920. se je kot mažarant udeležil sloveč umetnostne razstave v Jakopičevem paviljonu skupaj z Jakcem, bratoma Kraljema, Mušičem in Napotnikom. Razstavil je 24 slik z motivi iz novomeške okolice, ki so vse vzbudile veliko pozornost. Njegove slike so se razlikovale od takrat še zelo problematič-

Ob smrti slikarja in pesnika Zdenka Skalkecega
Kakor mene, je gotovo slehernega intelektualca, ki je študiral med vojno na novo-miški gimnaziji, globoko pretresala vest, da je te dni iznenada umrl inž. Zdenko Skalceky, prokurist tovarne »Šeširc« v Skofji Loki. Se pred kratkim sva se sešla v Unionu, kjer mi je pravil, da pričena zopet delati. Mislil je pri tem na svoje literarno in slikarsko delovanje. Danes se malokdo spominja, da je bil Zdenko Skalceky eden naših najmarkantnejših povojnih slikarjev. L. 1920. se je kot mažarant udeležil sloveč umetnostne razstave v Jakopičevem paviljonu skupaj z Jakcem, bratoma Kraljema, Mušičem in Napotnikom. Razstavil je 24 slik z motivi iz novomeške okolice, ki so vse vzbudile veliko pozornost. Njegove slike so se razlikovale od takrat še zelo problematič-

Ob smrti slikarja in pesnika Zdenka Skalkecega
Kakor mene, je gotovo slehernega intelektualca, ki je študiral med vojno na novo-miški gimnaziji, globoko pretresala vest, da je te dni iznenada umrl inž. Zdenko Skalceky, prokurist tovarne »Šeširc« v Skofji Loki. Se pred kratkim sva se sešla v Unionu, kjer mi je pravil, da pričena zopet delati. Mislil je pri tem na svoje literarno in slikarsko delovanje. Danes se malokdo spominja, da je bil Zdenko Skalceky eden naših najmarkantnejših povojnih slikarjev. L. 1920. se je kot mažarant udeležil sloveč umetnostne razstave v Jakopičevem paviljonu skupaj z Jakcem, bratoma Kraljema, Mušičem in Napotnikom. Razstavil je 24 slik z motivi iz novomeške okolice, ki so vse vzbudile veliko pozornost. Njegove slike so se razlikovale od takrat še zelo problematič-

Za Skalkecega veljajo v polni meri besede, ki jih je zapisal Knut Hamsen v »Miserijih«:

»Namesto teh (velikih genijev) cenim majhne, neznane genije, mladeniče, ki so umrli v cvetu let, ker jih je razgnala njihova duša. Nežne, bleščeče kresnice, ki jih je bilo treba videti, da se ve, da so obstajali. Tak je moj okus.«

Pokopani bodo Zdenka Skalkecega danes popoldne na romantičnem smihelskem pokopališču pri Novem mestu, tam, kjer je pokopana Prijedeva Javka.

Anton Podbobjsek

Zagrebiško pismo

Premiera »Adela« in Marac v operi. — Goslovanja v dramii, koncerti in druge novice. Po krstni predstavi v Ljubljani in izvedbi v Beogradu, se je Hatzejeva opera »Adel in Marac« pojavila tudi na našem odru »Adel in Marac« pomeni vrnitev k »Povratku«, prvi Hatzejevi operi, ali z drugimi besedami: da sta »Adel in Marac« prišla na svet za nekaj taktov prepozno. Medtem ko je simpatični Josip Hatze po »Povratku« (1911) padel v skladataeljsko zimsko spanje in so nad njim odvirhale že cele glasbene nevihte, da, celo glasbene revolucije, ko se je neudno predramil in glej — vse glasbene reforme, ki so se medtem dogodile, se nio tega skladatelja kar nič dotaknile. Vprav tega skladatelja kar nič dotaknile. Vprav ganljivo je, e kakšno naivno srčnostjo se je

Jaz podnevi - Ti ponoči KATHE NAGY - Willy Fritsch

Domače vesti

Vojaške vesti. Na službovanje so pridelani: sanitetni kapetan 2. dr. Anton Stor kot vršilec dolžnosti šefa oddelka za bolezni oči, nosa in grla stajni mornariški bolnišnici v Boki Kotorski; poročnik korvete Milan Malnaric kot slušatelj vsigeja fotografiranskega tečaja komandi zrakoplovnih strokovnih sol; poročnik korvete Albin Seman pa kot nadzorni oficir dijakov mornarice poleg redne službe. Zvenite je dovoljena pehotnemu poročniku Lazarju Kolencu z gde. Ružico Zicovo, hčerko gostilničarja v Novem mestu.

Novi grobovi. V Gradcu pri Litiji je umrla gospa Tauerjeva, mati litijskega učitelja in sokolskega načelnika. Pogreb blage pokojnice bo jutri dopoldne. V Studenčevski ulici 3 v Ljubljani je umrl letalski narodnik g. Rudolf Muser, star šele 30 let. Služboval je v Nišu, vendar je že pet mesecev bival pri svojcih na bolezenskem dopustu. Ura pogreba še ni določena. Pokojnima blag spomin, zalujočim naše iskreno sozljaj!

Sprejem rezervnih oficirjev v žandarmerijo. Komanda žandarmerije sprejme v srčno popornito žandarmerijske kadra deset oficirjev iz rezerve v činu poročnika ali podporočnika v starosti do 30 let, ki so dovršili najmanj osem razredov gimnazije, učiteljske ali srednje tehnične šole. Rekrutante obozarjamo na razpis v 8. številki Volnega lista.

Neznan potnik je vrgel iz vlaka mrtvega otroka. V Gornji Dubravi pri Karlovcu so pastirji opazili, da je neki elegantno obleden potnik skozi okno železniškega vagona vrgel sveženj, v katerem je bil zavit mrtev otrok. O dogodku so pastirji obvestili orožnike. Dogodek je izzval veliko senzacijo. Uvedeno je poizvedovanje za elegantnim zločincem.

Lovski blagor. Nedavno smo poročali o bogatem plenu, ki so ga imeli jurklosterški lovci v revirju Falterjevega lovišča, ko jim je padel po treh letih v roke 120 kg težek merjasec. Preteklo nedeljo so lovci v istem lovišču bili ponovno na delu in to pot se jim je posrečilo iztakniti kar dva. 148 kg težkega merjasec je ustrelil oskrbnik g. Pfefferer Adolf, manjšega 95 kg pa logar g. Ravtar Jože.

Ljudje ne živijo od jedi in pijače. Zato naj ne bo nobena javna in nobena zasebna knjižnica brez Kačevega romana »Grunt« o katerem gre glas, da je najvernejša zrcelo naše domovine. Naroča se pri založbi »Zemlja«, Ljubljana, Gajeva 9-I. Broš izvod 40, vezan 50 Din.

Zelo važen del toaletne higijene ust ter ne pozabite, da vanj bodo doma in znanja najboljša služila okusne pastile Anadol od dr. Wandera. Dobijo se v vsen ekornah za 8 Din.

Nekdaj in sedaj. Življenjske razmere se stalno spreminjajo. Tako n. pr. so bili nekdanji ljudje veliko več na zraku in so bili zaradi tega tudi odpornejši proti vplivom lesenskega in zimskega vremena. Dandanes pa se veliko več dela v zaprtih prostorih in so ljudje zaradi tega glede vremenskih vplivov veliko bolj občutljivi. Prehujanja, kašelj in bronhialni katariji so stalno spremljevalci vremenskih sprememb. Te nevarnosti vestno proučava moderna medicina ter priporoča kot najodličnejše sredstvo proti takim nevarnostim Kresaval »Bayer«.

Tovarna Jos. Reich sprejema mehko in škropljeno perilo v najlepšo izdelavo.

Iz Ljubliane

Iz sodnijske službe. Za sodnika apelacijskega sodišča v Ljubljani sta postavljena dr. Milko Krajnc, sodnik okrožnega sodišča v Ljubljani in dr. Leopold Vičar, sodnik okrožnega sodišča v Celju.

Postavljeni so za služitelja v Radovljici Ferdinand Sinnerich, dnevnicař-služitelj v Kranju, dnevnicař Fran Marolt za služitelja v Ribnici, za zvančienika v Kamniku pa Josip Zmet. Premečšen je služitelj Martin Modic iz Radovljice v Kranj.

Poljudno znanstveno predavanje prirodoznanstvene sekcije Muzejskega društva bo drevi ob 20. v dvorani Delavske zbornice. Predaval bo, kakor smo že poročali, g. univ. docent dr. A. Kosir o proučevanju raka na živalih. Predavatelj bo tudi demonstriral poskusne živali ter s skioptičnimi slikami ponazoril svoje predavanje.

O bančni krizi. V petek 10. t. m. ob 20. priredi Društvo za zgradbo Sokolskega doma v Šiški pod okriljem ZKD predavanje o naši bančni krizi. Ker je predavanje zelo zanimivo in bo predaval pravi poznavalec tega problema, se za bo šiščanske občinstvo gotovo polnoštevilno udeležilo. Po predavanju se bodo predvajali kulturni filmi.

Slovensko zdravniško društvo ima v petek 10. t. m. ob 18. v predavalnici internega oddelka občne državne bolnice znanstveni sestanek. Predaval bo zborni zdravnik g. dr. Josip Tavcar o temi »Sodelovanje praktičnih zdravnikov v zobni medicini. Zaradi aktualnosti problema so vsi gg. zdravniki vabljeni.

Občni zbor krajevne organizacije JRKD za kolodvorski okraj bo v soboto 11. t. m. ob 20. v hotelu »Struželje«. Politično poročilo poda g. posl. dr. Rapa, gospodarsko g. minister Mohorič, nadalje poroča zastopnik mestne občine in sreskega odbora JRKD. Vabimo na to skupščino vse člane in politične prijatelje.

Mladostna prožnost in svežost ter pomlajenje v splošnem samo v Jaffa pomarančah

Francoski inštitut v Ljubljani opozarja na skioptično predavanje v ponedeljek 13. t. m. ob 21. v društvenih prostorih. Predaval bo g. Maurice Mignon, profesor na univerzi v Aix en Provence o temi: »Un pelerinage français: Vaucluse«. Vabljeni.

Na jutrišnjem prosvetno-družabnem večeru »Krekec« pri Mikliču je na sporedu film Dolenske in koncert opernih pevcev Ribičeve in Banovca. Po tem oficijelnem delu bo igrala gošča jazz Odeona. Vstop vsem prost!

Zahvala. Ob svojem 50 letnem poklicnem jubileju sem prejel mnogo čestitk, za katere se vsem častilec iskreno zahvaljujem. Posebno izreklam zahvalo pevskemu društvu »Grafika« za lepo podoknico, s katero me je na predvečer počastilo, ter stanovskim tovarišem iz Narodne tiskarne za spominsko darilo in govore, s katerimi sem bil počaščen. Vse mi ostane v trajnem spominu. VINKO ZAJEC, strojni stavec.

Koncerti. 20. t. m. bo v uniojski dvorani simfonični koncert Orkestralnega društva Glasbene Matice, pod vodstvom skladatelja L. M. Škerjanca. Izvajala se bodo dela Brahmsa, Mendelssohna, De Falle in Stevana Hristića. Sodeluje pianist Ivan Noč. V začetku aprila pa bo izvajal petski zbor Glasbene Matice pod vodstvom ravatelja M. Poliča Beethovenovo Missa solemnis za soli, zbor in veliki orkester. Pevski zbor GM ima zato drevi ob 20. važno vajo vsega mešanega zbora. — Letošnji redni župni koncert se bo vršil v proslavo 20 letnega obstoja skupne pevске organizacije. V nedeljo ob 10. bodo zastopniki pevskih zborov na letni redni skupščini v Glasbeni Matici polagali račune svojega delovanja ob 15. pa bo v Uniojni reviji 15 zborov z nad 600 pevci. Občinstvo vabimo, da se oddolži idealnim pevcem. — Pri koncertu ge. Pavle Lovsetove bo oskrbel klavirsko spremljavo znani dirigent in vodja Slogine glasbene šole g. Herbert Svetel, ki se udeležuje zadnje čase tudi kot skladatelj. Tri izmed njegovih najlepših pesmic zloženih na besedilo naše domače pesnice Ruže M. Petelinove bo zapela gospa Pavla Lovsetova 13. marca v Filharmonični dvorani. G. Svetel se že izza gimnazijskih let intenzivno peča z glasbo, z mrviljico pridobuje si zbirna znanje in izkušstva. Kot skladatelj skusa združiti moderna glasbena načela z melodičnim elementom. Vstopnice nabavite v knjigarni Glasbene Matice.

Kdor v obupu se potaplja, naj poskusi da se reši, Slamičeva sladka kaplja ga pozdravi, ga potiši! Komisijki ogled letališča. Danes ob 10. bodo na bodočem aredromu pri D. M. v Polju sestali zastopniki oblasti in lastniki zemljišč, da se porazgovori o ureditvi modernega letališča. V približni izmeri bo letališče obsegalo 4500 kvadratnih metrov. Poleg državne subvencije, ki jo je finančni minister že odobril, so predvidene tudi večletne podpore banovine in mestne občine. Slednja je pripravljena prispevati primerne zneske, katerih višina pa bo seveda določil občinski svet.

Zivljenje in umiranje v Ljubljani. V letošnjem se je rodilo 69 dečkov in 73 deklic mrtvorojenih je bilo 6. Umrlo je 35 moških in 58 žensk, od teh domačinov 20 moških in 36 žensk, tujevc 15 moških in 22 žensk. Vzroki bolezni so bili: skrlatinka 2, influenza 1, druge nalezljive bolezni 1, jetika 9, rak 4, vnetje 1, bolezn na srcu 12, pljučnica 5, bolezn na želodcu 1, driska 2, slepič 1, krčenje jeter 1, ledvice 1, porodna mrgzla 1, prirođna slabost 6, starost 18. Mestnemu samonem 1, druge bolezni 18. Mestnemu fizikatu so bile prijavitene te-le nalezljive bolezni: skupina tifuznih bolezni 1, skrlatinka 7, davica 4, šen 4 in influenza 28. V januarju in februarju je tudi po Ljubljani močno razsajala influenza, a februarja je umrl samo en bolnik.

EAU DE COLOGNE in parfum v vseh dišavah toči odprto na litre oziroma dkg PARFUMERIJA URAN, Mestni trg 11 Steklenico je prinesli seboj 3738

Vsakoletni VALČKOV VEČER BO V SOBOTO, DNE 11. MARCA 1933 V VSEH PROSTORIH 3708 NA TABORU

Pri pomanjkanju teka, vzpehavanju, napevanju, obloženem jeziku, zoperni sapi ust, glavobolu, vzemite jutraj ali predno ležete spat pol ali cel kozarec naravne grenčice HUNYADI JANOS. Kliniki in strokovni zdravniki za bolezni želodca in črevesja poudarjajo, da je »HUNYADI JANOS« grenčica idealno in neprekosljivo odvajalno sredstvo. Pazite na etiketo z rdečim srednjim poljem. Dobiva se v vseh lekarnah, drogerijah in vseh boljših trgovinah.

Pri pomanjkanju teka, vzpehavanju, napevanju, obloženem jeziku, zoperni sapi ust, glavobolu, vzemite jutraj ali predno ležete spat pol ali cel kozarec naravne grenčice HUNYADI JANOS. Kliniki in strokovni zdravniki za bolezni želodca in črevesja poudarjajo, da je »HUNYADI JANOS« grenčica idealno in neprekosljivo odvajalno sredstvo. Pazite na etiketo z rdečim srednjim poljem. Dobiva se v vseh lekarnah, drogerijah in vseh boljših trgovinah.

Pri pomanjkanju teka, vzpehavanju, napevanju, obloženem jeziku, zoperni sapi ust, glavobolu, vzemite jutraj ali predno ležete spat pol ali cel kozarec naravne grenčice HUNYADI JANOS. Kliniki in strokovni zdravniki za bolezni želodca in črevesja poudarjajo, da je »HUNYADI JANOS« grenčica idealno in neprekosljivo odvajalno sredstvo. Pazite na etiketo z rdečim srednjim poljem. Dobiva se v vseh lekarnah, drogerijah in vseh boljših trgovinah.

ni odlična igra naših prvih igralcev ne bo rešila te nedramatične drame nadaljnega zasluznega sna v gledališkem arhivu. Po daljšem presledku je zopet prišla na repertoar Križevca ljubljenska igra »Leda«, ki je tudi zdaj vzbudila zanimanje občinstva. V »Agoniji« istega avtorja je uspešno debutirala mlada zagrebčanka Jolanda Ganuš. Kritika jo je simpatično sprejela. Zadnji velik dogodek v našem gledališču je bila matineja v proslavo odkritja spomenika ustanoviteljema zagrebškega gledališča dr. Dimitrija Demetra in Josipa Freudenreicha. Na proslavi so izvajali Ogrizovičovo sliko »Ven s tuje!« in prizore iz »Tejke« in »Črne kraljice«. Orkester je igral Zajčeveo ouverturo h »Granitnjem«, a Rudolf Viktor, član »Matice kazališnih dobrovoljcev«, je imel uvodno besedo o Demetriju in Freudenreichu. Solji Demetra in Freudenreicha boš; slovesno odkrili dne 19. marca.

Na koncertnem podju smo imeli samo dve prireditvi: najprej dobrodelno prireditvi »Zagrebačke Filharmonije« v prid »Prehrani«, nato pa koncert hrvaškega obrtniškega pevskega društva »Jug«. Koncert »Zagrebačke filharmonije« je to pot vodila neznana ženska roka. Da pa lahko tudi ženske roke postanejo energični in dober voditelj, je dokazala mlada zagrebška glasbenica Ivana Fischerjeva. Dama je svoje študije dovršila v Zagrebu, nato pa jih je nadaljevala v Salzburgu, kjer je imela priliko, delovati pri Paungartnerju in Klemensu Krau-

BOLEČINE V LEDJIH odpravite

SLOAN-OV LINIMENT obvlada bolečine, umiri naglo in vas stori udobne. Kadar vas napadejo bolečine, lahko namazate, brez vrgavanja, malo SLOAN-OVE masti. Prodre v kožo in umiri boleče dele in mišice in odpravi bolečine.

Uporabljajte SLOAN-ovo mast zoper bolečine v križu, revmatizem, ishias, bolečine distorzije in kontuzije in zoper vse vrste bolečin v mišičevju.

Dobiva se v vseh LEKARNAH in DROGERIJAH.

SLOANOV LINIMENT odpravi bolečine.

Odobreno od min. soc. pol. in nar. zdravja S. br. 4497 od 15. marca 1932.

Pogreb Ivana Zamljena. Včeraj ob 14.30 so spremili številni ljubljanski čevljarskega mojstra in mešana ljubljanskega g. Ivana Zamljena na njegovi zadnji poti. Pred hišo žalosti na Erjavcevi cesti so se zbrali tudi člani pevškega društva »Slavce«, katerega član je bil pokojnik, ter mu zapeli v slovo lepo žalostinko. Nadalje so zapeli pevci žalostinko »Blagor mi ne se ob kapelici v Prisojni ulici, nakar je krenil žalni sprevod, v katerem je bilo zlasti mnogo obrtnikov, k Sv. Križu.

Krsto z zemskimi ostanki rajnega g. inž. Zlenka Skalčičega bodo pred prevozom v Novo mesto danes ob 10. v mrtvašnici ljubljanske bolnice slovesno blagoslovili. Pletati v skalah je težka umetnost. Kako zmerom bolj postaja planinstvo nacionalno zanimanje Slovencev, je zgovorno dokazal presenetljivo številen obisk, s katerim se je v terek zvečer ljubljansko občinstvo odzvalo predavanju znane alpinistke ge. Debeljakove o tehniki plezanja. Dvorana Delavske zbornice je bila nabit polna kakor že dolgo ne pri podobnih prireditvah in poslušalci so z napeto pozornostjo sledili zanimivemu izvajanju ge. predavateljice ter so jo ob nastopu in na koncu večera pozdravljali z močnim odobravanjem. Predavanje je spremljala dolga vrsta skioptičnih slik, deloma fotografiranih posnetkov plezanja v stenah, deloma nazornih risb pravilnega in napačnega zadržanja v kočljivih položajih pri plezanju. Planinstvo je pri nas po kvantiteti silno razvito in se lahko postavlja turistiki v drugih deželah ob stran, toda tehnika plezanja je pri nas še zmerom nesmotna, diletantska, nezaložna. Lahko se reče, da niti 60% naših turistov-mojstrov nima pojma o plezalni tehniki. Zato je zlasti mladino, ki še pričena s turistiko, treba v pravem času opozoriti in poučiti, da ne bo več nepotrebnih žrtev v naših gorah. Predavateljica je navajala številne primere o pravilnem ravnanju z vrvo v steni, o prostem in umetnem varovanju, o zabijanju klinov, o rabi Prusnikove zanke, o plezanju v vrh in o sestopu in o reševanju.

Dva nesrečna starčka. V splošno bolnico so pripeljali včeraj 70 letnega vpojenega rudarja Franca Jeriča iz St. Lamberta. Staroga moža je večkrat preganjal njegov sosed in mu grenil življenje. Jerič je zaradi sosedovega ponašanja obupal in si v samomorilnem namenu narezal vrat. Marko Rus, star 76 let, pa je včeraj doma v Domžalah padel po stopnicah in dobil hude notranje poškodbe.

Zanimivosti z ljubljanskega trga. Včerajšnji trg je bil dobro založen z vsemi živili. Bilo je nekaj voz krompirja po 0.80 do 0.90 Din kg na debelo, na drobno po 1 Din kilogram. Obilo je bilo regrata po 1 Din merica, prav tako motovilca. Sadni trg je nudil lepe gambove, voščene in druge vrste jabok. Cene 3 do 6 Din kg. Mnogo je bilo cvetačev po velikosti od 1 do 4 Din. Tržno nadzorstvo je nedavno prepovedalo prodajo škofjeleških prest na trgu, včeraj pa je nadzorstvo zaplenilo kar 3 kose, pozneje pa so jih prodajalcem vrnil. Zaplenjeno je bilo dalje tudi božje drevice, ki vživa zaščito zakona o varstvu rastlin.

Knjižna akcija. Danes se bodo zglasili pobiravci knjig pri strankah v Rožni dolini. Pripravite knjige. Ruska Matica v Ljubljani sklicuje v nedeljo 19. t. m. ob 14. v prostorih ruske dijaške menze (Santpeterska vojašnica) svoj redni letni občni zbor. V primeru nezadostne udeležbe bo istotam in istega dne ob 15. pri vsakem številu navzočih sklepni ponovni občni zbor.

Preprodovalna pesna vaja bo izjemoma danes, igra priznani Ronny jazz. Začetek točno ob 8.

Brezposelni kolegi-zobotehniki! Vabim kolegije in kolege na skupni sestanek danes ob 8. v gostilno pri »Majarončku«. Staro pot št. 1 z ravnar Leonišča zaradi strokovnih zadev. Prosim za udeležbo vseh kolegov. — Brezposelni zobotehnik.

RIBJE OLJE norveško, vedno sveže in najcenejše, v drogeriji KANC, Tyrševa (nebotičnik) in Židovska ulica 1. 5671

Slovenica v beogradskih revijah. Beogradska revija »Život i Rad« je priobčila v predzadnji številki članek univ. prof. dr. Fr. Hečica o nedavni krizi pri »Ljubljanskem Zvonu«, v zadnji številki pa »Pozornostno pismo iz Ljubljane«, ki ga je prispeval B. Borko.

Nespeh dramatičarje »Nečiste krvi«. Kakor smo na tem mestu že zabeležili, je beogradska drama uprizorila »Nečisto krv«, ki jo je po znanem romanu Borisava Stankovića priredil za oder Hariton Mihailović. Beogradska dnevna kritika je dramatičarje odklonila, vendar smo zaradi objektivne kronike počakali na revialno kritiko. Sedaj tudi kritik »Srpskega književnega glasnika« Milan V. Bogdanović odklanja novo dramatičarje »Nečiste krvi« in jo imenuje podobno kot dnevna kritika: banalizacija Stankovića. Polematikum se tudi ponovni poizkus, da se ta genialni roman postavi na oder, ni obnesel. Vsekar je zelo hvagnano, dramatičarji romane in posebej še romane avtorjev, ki so bili sami dramatičarji. Avtor najbolje ve, zakaj je dal neki snovi obliko romana, ne pa obliko drame.

O skrivnosti hormonov in notranjih žlez, ki sodi med najzanimivejša poglavja medicinske biologije, pripravljuje v zelo intesantni obliki dr. med. et phil. Gerhard Venzmer v svoji pravkar izšli knjigi »Triebstoffe des Lebens«. Spis je izšel v znanzi »Kosmosov« zbirki.

Nova študija v Plaubertu. Pariški zdravnik René Dumesnil je eden največjih

Preporodovci! Danes bo ob 18. članski sestanek. Udeležba obvezna!

Iz Maribora

Ljudska univerza. Jutri bo predaval znani univ. prof. dr. Gavazzi iz Zagreba o zelo zanimivi temi »Iz življenja in kulture polarnih narodov«. V ponedeljek 13. t. m. bo prčetek cikla o natvažnejših mednarodnih vprašanjih. Prvo predavanje b. imel univ. prof. dr. Andrassy iz Zagreba, ki bo govoril o prizadevanju narodov za mirno rešitev mednarodnih sporov v preteklosti.

Seja upravnega odbora mestne občine bo jutri ob 18. na mestnem magistratu.

Občni zbor Jadranske straže se je vršil v ponedeljek zvečer pod predsedstvom dr. Rapotca, ki je orisal velik pomen organizacije za našo varnost na morju. Sledilo je tajniško poročilo Janka Pirca, ki izkazuje 400 rednih članov. Pomladek je zelo agilen in beleži visoko število 1700 članov. Delo mestnega odbora je bilo zelo živhalno in se je zlasti odražalo v prireditvah in predavanjih. Novemu odboru predseduje g. dr. Rapotec. V tekočem letu se pričakuje še živahnije delovanje organizacije JS in bo najbrže tudi realiziran načrt velikega, 20dnevnega potovanja na Jadranskem in Sredozemskem morju.

Izpred sodišča. Včeraj dopoldne se je zagovarjal pred malim kazenskim senatom 59 letni preužitkar Jernej Fideršek iz Popovca, ker je lani 18. novembra povzročil smrt svojega sina Jakoba. Jernej Fideršek in njegova žena Marija sta bila preužitkarja na posvetu svojega sina Jakoba v Popovcu. Sin se je s starši često prepiral zaradi preužitka. Kritičnega dne je odšel Jakob Fideršek na tesarsko delo, prej pa naročil doma naj obreže korenje. Ko se je zvečer vrnil in opazil, da to delo ni bilo izvršeno, se je začel kregati nad starši in je v jezi s pestmi tolkel po oknu sobe, v kateri so starši stanovali. Med prepriom je očel zlij lonce vode na sina, kar je tega tako razburilo, da je vzel kuhinjski nož in prišel z njim dvije suvati skozi odprto okno v sobo. Oče je segel po neki lati in sunil v njo sina z vso močjo v levo oko. Suneč je bil tako močan, da se je lata zarila sinu v možgane. Dva dni pozneje je zaradi poškodb umrl. Zdravniki so pri preiskavi njegovega trupla doznali, da je bila vsaka pomoč zaman. Pri razpravi je oče Jernej odkrito priznal zločin, izgovarjal pa se je, da ni imel namena ubiti svojega sina in da se je nesreča zgodila po naključju. Sodišče je upoštevalo njegove izpovedi in ga je obsodilo na 2 leti težke ječe in izgubo državljanških pravic za dobo dveh leti.

Zvočni kino IDEAL Veseloigra o oboževani vitki liniji! Salon za lepoto V glavnih vlogah najboljši ameriški komičarki Polly Moran in Marie Dressler Kot dopolnilo Ufin kulturni zvočni film Afriški pragozdovi in naj-novejši Foxov tednik! Predstave ob 4., 7. in 9.

KINO LJUBLJANSKI DVOR Telefon 2730 Danes nepreklicno zadnjokrat GRETA GARBO v prekrasnem filmu ljubezni POLJUB Ob 4., 7.8. in 9. uri zvečer pri najnižjih cenah 2.--, 4.-- in 6.-- Din

Hatze oprtel novega dela, ne oziraje se na to, kar se je medtem zgodilo. Hatze se vedno živi v svojem romantično - liricnem svetu in v globoko veruje, da je banalni, že zdavnaj degradirani in zmanjšani četvervožek še vedno višek disonance, da je kromatična skala še vsevilj visoko dramsko ekspresivno sredstvo in da so melodične rovine še vedno v »modi«. Sicer pa je Josip Hatze kot človek občudjal korak s sodobnim svetom: gotovo ne nosi kravat in obleke, kakršne so nosili pred petdesetimi ali še več leti. Toda v svojem glasbenem naziranju je ostal Hatze povsem isti, kakor je bil prej, torej zvest samemu sebi. Svojeza znanja in sposobnosti ni obogatil z ničemer novim: ostal je vse do danes zvest učence Mascagnia, ki mu ni bil samo neposreden učitelj, marveč takisto neposreden vzor. Hatzejeva konsekvence in njegovo verovanje v samega sebe ima obležje svelega navdihnenja nepopravljivega idealista. Zato naj Hatze obravnava s samim seboj, če mu je bil pri stvarjanju opere edini namen, da učinkuje samo za neki del občinstva, da »Matrice«, »Serenadie«, »Da sem bogate«, »Ljuben sanak« in ostalim otrokom svojega srca podeli ponovno, četudi ne novo gloričarjevo.

Mimo te tekstinje in glasbene naivnosti pa ima »Adel in Marac« simpatične odlike, pa je občinstvo Hatzejevo delo toplo sprejelo. V gledališču sicer ni bilo mnogo občinstva, toda ti, ki so bili, so pripravili »Adelu in Maric« prav prirečen sprejem. Prisotni avtor je bil po vsakem dejanju klican pred začetok. Opero je dirigiral Lovro Matačić, glavne uloge pa so peli Josip Križaj, Anatol Marnoševski, Gita Gjuranc, Drago Hrčič in dr. V »Borisu Godunovu« je gostoval francoski pevec Marcel Journet. Glas tega pevca je že zdavnaj prekorčel svoje pomladansko mladost in skuša danes s silo nadomestiti ono, česar mu nedostaja po naravi. Zato ponekod čutiš docela odvratno forsiranje. Drugeče pa je pevec pokazal rutinirano gledališko kulturo. Senzacionalno gostovanje je pomenil za nas nastop nemškega igralca Fritza Kortnerja. Našemu občinstvu je znan po nekaterih svojih odličnih filmskih kreacijah (n. pr. Dreyfues), vendar moramo takoj reči, da je Kortner bil na odru močnejši kakor na platni. Njegova kreacija je v pravem pomenu besede senzacionalna; take igre nimajo že dolgo videli na našem odru. Najgajša je pri onem ona sugestivnost, ki ee ji človek pač težko izmakne. Tudi jaz, stara gledališka podžana, ki sedim skoraj že četrto stoletja malone vsak božji dan v gledališču, ki sem imel prilike, spoznati večino evropskih gledališč in njihove umetnike, nisem še svoj živi dan občutil toli neposredne sile igralske umetnosti, kakor sem jo bil občutil pri fascinantni igri Fritza Kortnerja. Nastopil je v drami Alfreda Neumanna »Der Patriote« in je vzel mnogim šibkim stranem i drame in ansambla, bleščal ves čas kakor sijajna, nedosegljiva zvezda. V Malem gledališču smo imeli premiero Björnsonove drame »Demisijac. Zdi se, da

KINO LJUBLJANSKI DVOR Telefon 2730 Danes nepreklicno zadnjokrat GRETA GARBO v prekrasnem filmu ljubezni POLJUB Ob 4., 7.8. in 9. uri zvečer pri najnižjih cenah 2.--, 4.-- in 6.-- Din

Gospodarstvo

Znaten prebitek naše trgovine s tujino v januarju

Službeni podatki o naši trgovini s tujino v mesecu januarju letos nam kažejo prebitek v znesku 60.04 milijona Din, medtem ko smo imeli lani v istem času primanjkljaj v znesku 9.91 milijona Din. Izvoz v letošnjem januarju je znašal 191.204 tone v vrednosti 232.24 milijona nasproti 187.521 tonam v vrednosti 218.28 milijona Din v enaki dobi lanskega leta. To se pravi, da je izvoz v letošnjem januarju nasproti lanskemu večji po količini za 3683 ton (za 1.96 %) in po vrednosti za 13.96 milijona Din (za 6.40 %). Uvoz pa je znašal v letošnjem januarju 52.310 ton v vrednosti 172.20 milijona Din nasproti 55.331 tonam v vrednosti 228.18 milijona Din v istem mesecu preteklega leta. Uvoz je torej padel po količini za 3921 ton (za 5.45 odstotka) in po vrednosti za 55.98 milijona Din (za 24.53 %).

Glavni predmeti našega izvoza v letošnjem januarju so bili (po vrednosti v milijonih Din): strovi baker 33.00, gradbeni les 30.67, svinje 25.15, turščica 19.03, tobak v listju 13.00, presno meso 12.94, goveda 10.28, izkopenine in rude 8.33, perutnina 6.52, pšenica 5.34, cement 4.67, suha češnje 2.68, konji 2.56, z oljem ovlaženi članamid 2.44, lesni izdelki 1.75, fižol 1.65, drobnica 1.43, hrastovi ekstrakti za kožo 1.36, svinjska mast 1.36, ogje 1.23, članamid 1.20, jag-njebje kože 1.03 in drugo. Od manjših izvoznih postavk naj navedemo še nekaj

onih, ki zlasti zanimajo tudi dravstvo banovino. To so (istotako v milijonih Din): svinec 0.81, zdravilno rastlinstvo 0.80, presno sadje 0.67, vino 0.49, teleta 0.29, kože od divjačine 0.29, hrastovi pragi 0.27, hmelj 0.18 in drugo. Vinski izvoz je, kakor vidimo, prav majhen, pa še od tega, le količine je gotovo le majhen del iz dravske banovine.

Uvažali pa smo pred vsem tkaninsko blago, odnosno tkaninske sirovine in polfabrikate, potem nepredelano in polpredelano železo, razne stroje, orodje, elektro-tehnične potrebščine in drugo. Najvažnejši ši uvozni predmeti v letošnjem januarju so bili (po vrednosti v milijonih Din): bombažno predivo 21.03, sirov bombaž 11.83, bombažna tkanina 10.18, razni čisto izdelani železni predmeti 8.48, elektrotehnični predmeti 6.26, stroji in orodje 5.90, strova kava 5.66, volnene tkanine 5.25, razno semenje 4.90, sirova nafta 4.77, svilen predivo 4.62, volneno predivo 4.09, železna pločevina 3.90, nepredelane kože domačih živali 2.95, premog 2.88, neoluščeni riž 2.49, južno sadje brez pomaranč in limon 2.36 (samo pomaranč in limon 1.43), papir za tiskanje 2.25, tračnice in drug železniški material 2.23 in drugo.

Vsekakor so številke naše zunanje trgovine v letošnjem januarju razveseljuje, zlasti ako upoštevamo, da je januar v naši trgovini s tujino običajno pasiven.

Tako vreme škoduje Vaši koži!

Vendar se prav lahko obvarujete z Nivea-kremo! Nadržite si temeljito vsak večer pa tudi podnevu, preden gredite na prosto, roke in obraz z Nivea-kremo. Tako vam ostane koža nežna in prožna, odporna proti vetru in vremenu ter dobi ono miško in svežost, ki jo vsi tako ljubimo pri mladini.

Sam dobro veste: nobene druge kreme ni, ki bi vsebovala eucelit in zato se Nivea-krema ne da nadomestiti.

NIVEA-KREM: V dozah od Din. 6.—, 12.—, 25.—
V tubah od Din. 12.— in Din. 17.—

Gospodarstvo v februarju v luči ljubljanskega OUZB

Povprečnina članov	moških	ženskih	skupaj
	41.328	27.263	68.601
	(-4.683)	(-1.466)	(-6.149)
bolnikov	991	721	1.712
	(-129)	(-48)	(-177)
odstotek bolnikov	2.40%	2.64%	2.50%
	(-0.03)	(-0.04)	(-0.03)
povprečna dnevna zavarovana mezda v dinarjih	26.19	13.22	23.02
	(-1.50)	(-1.36)	(-1.61)
celotna dnevna zavarovana mezda Din	1.082.588.40	496.772.40	1.579.360.80
	(-195.657.20)	(-65.832.40)	(-261.489.60)

(Številke v oklepajih pomenijo razlike nasproti lanskemu februarju.)

Zaustavljanje gospodarske krize je pokazalo v letošnjem februarju slabši tempo kakor prejšnje mesece. Delno se je to opazilo že v letošnjem januarju. Letne razlike števila zavarovanih delavcev, povprečne dnevne zavarovane mezde (to je faktičnega dnevnega zaslužka povprečnega delavca) in celotne dnevne zavarovane mezde so se tudi v februarju nekoliko izboljšale, vendar mnogo manj kakor sicer poprej od septembra l. 1932. dalje.

1932	članstva	Enotni padec	
		povprečne dnevne zav. mezde	celotne zav. mezde
junij	15.738	1.84	575
julij	16.625	2.29	630
avgust	18.251	2.41	681
september	17.687	2.42	662
oktober	14.641	2.30	564
november	10.407	2.01	424
december	7.436	1.75	317
1933			
januar	6.234	1.72	275
februar	6.149	1.61	261

Zdravstvene razmere zavarovanega delavstva se vidijo v letošnjem februarju znatno povoljnejše nasproti istemu mesecu lanskega leta. Odstotek bolnikov (všete porodnice) je za 0.03 odst. manjši. Iz dejstva, da je imel OUZB pred enim letom še bolnike s podporno dobo od 26 do 52 tednov, ki so pozneje zaradi skrajšanja

Gospodarske vesti

Cene na debelo v februarju so malo poskočile. Indeks cen na debelo pri Narodni banki kaže v februarju majhen dvig.

	februar 1933	januar 1933	februar 1932
Rastl. proizvodi	65.5	65.4	70.3
Zivinski proizvodi	60.1	57.2	57.6
Mineral. proizvodi	76.8	75.7	75.7
Industrijski	73.0	73.0	68.8

Spolni indeks cen na debelo v febr. je skočil nasproti januarju za 0.8 točke, a nasproti lanskemu decembru za 3.6 točke. Dvignili so se nasproti januarju indeksi za vse posamezne skupine razen skupine industrijskih proizvodov, ki je ostala neizpremenjena. Indeks rastlinskih proizvodov je skočil za 0.1 točke, kar prihaja od manjše podražitve pšenice, ječmena in meze, medtem ko so cene turščice, ovsu, suhim čebuljem in predvsem neznatno oslabele. Najbolj je porasel indeks živinskih proizvodov, in sicer za 2.9 točke. Dvig prihaja v glavnem od porasta cen svinjam in ovcam. Cene masti in slanin so malo popustile, a cene ostalih proizvodov v tej skupini so ostale neizpremenjene. Indeks mineralnih proizvodov se je dvignil za 1.1 točke, to je za toliko, za kolikor je v januarju padel nasproti decembru lani. Vzrok dvigu je podražitev bencina. Samo indeksi industrijskih proizvodov je ostal v februarju neizpremenjen. Indeks izvoznih predmetov se je dvignil nasproti januarju za 1.4 točke, a indeks uvoznih predmetov za 1.1 točke.

Panika zaradi dolarja. Na vseh evropskih borzah se opaža močno nazadovanje dolarja. Vestii iz Zedinjenih držav glede namer sanacije so zelo protivoljne. Nekateri listi trde, da Zedinjene države ne bodo opustile zlatega standarda, drugi časopisi pa že poročajo o sklepu opustitve zlate valute. Doslej so ustavile noiranje dolarja borze v Parizu, Londonu in Curihu.

Vzorčni velesejem v Baslu bo od 25. t. m. do 4. aprila. Velesejem bo nudil našim uvoznikom švicarskega blaga ugodno prikljo za okrepitev poslovnih stikov s to državo. Važne za nas bodo naslednje razstavne skupine: elektrotehnika, stroji in orodje, transportna sredstva in tkaninsko blago. Nadalje bodo v zvezi z velesejemom posebni sejmi za ure, za urarske potrebščine in za sportne predmete. Schweizerische Centrale für Handelsförderung (švicarska centrala za pospeševanje trgovine) bo imela na velesejmu poseben urad za informacije. Posetniki velesejmu imajo priznano vozino na jugoslovenskih, avstrijskih, italijanskih in švicarskih železnicah. Vozni listek za brzi vlak na progi Zagreb-Basel-Zagreb preko Innsbrucka-Curicha stane

za II. razred 2012 Din, a za III. 1214 Din. Dobi se vozni listek lahko pri »Putnik« ali Wagons Lits s plačilom v danjarih. Omenjena potniška urada in švicarski konzulat v Zagrebu, Draškovičeva 30, izdajajo brezplačne sejske izkaznice, na osnovi katerih uživajo posetniki železniški popust in dobe brezplačne sejske vstopnice.

Trgovinski register so se vpisale naslednje tvrdke: Notranjska avtozdravila Turšič in drug v Cerknici; »Bliske, d. z. o. z., trgovina s kovinskimi izdelki v Ljubljani; Inž. M. A. Stebi, izvrševanje civilno-inženjske prakse iz strojno-elektrotehnične stroke itd. v Ljubljani; Krenos, pekarija in prodaja pekarskih izdelkov v Zalogu pri Ljubljani. Izbrisala se je tvrdka Zednik & Mika v Ljubljani (ker sploh ni prišla obratovati).

Odpravljeni so konkurzi o Ivanki Kresalovi, trgovki v Rožni dolini, o Roju Josipu in Ivanki v Celju (razdelitev izvršena), o tvrdki Vučko in drug, manufakturni trgovci v Celju (razdelitev izvršena) in o Zupanču Antonu, trgovcu z lesom v Stari Fužini (ker ni več upnikov kakor eden).

Končana so poravnalna postopanja o Adamu Oskarju, trgovcu v Ljubljani, o Hedzetu Matcuju v Ljubljani, Sirovinski za drugo čevljarjev, r. z. z. o. z. v Celju, o Trebarju Matiji, trgovcu v Ljubljani, o Ivanu Š. Avgustu, ključavničarju in togovcu v Središču ob Savi, in o Sladkogorski tvornici lepence in papirja, d. z. o. z. v Mariboru.

Odobrena je poravnava Korusovskega Stratonika in Marije, trgovcev z zelenjavo in sadjem na Bledu.

Dobave. Splošni oddelek železnice direktije v Ljubljani sprejema do 16. t. m. ponudbe glede dobave tiskarskih barv in materiala, strojni oddelek iste direktije pa do 17. t. m. ponudbe glede dobave raznega stekla in šp. Pozojji pri oddelkih. Direkcija državnega rudnika v Valenči sprejema do 19. t. m. ponudbe glede dobave 100 kg dinovskega olja, do 15. t. m. pa glede dobave 100 kg valjanih tračnic za vozovna kolesa, 10 smirkovih plošč, 200 pol prenesnega papirja, 75 kg bele ležaje kovine in 700 m žice. Oglas v Zbornici za TOI. Dobava drv se bo oddala ustni licitaciji 14. t. m. pri komandi divjake divizijske oblasti v Ljubljani. Oglas v Zbornici za TOI.

Borze

8. marca.

Na ljubljanski borzi so se tudi danes dvignili skoro vsi devizni tečaji. Be praga je poleg Curiha ostala neizpremenjena. Avstrijski šiling se je v privatnem kliringu zaključil po 9.25 Din. — Ekskuzivno se je prodalo 215 kosov vojne škode (po 1000 Din nominalne) po 180, dobava promptna, plačljivo pri prevzemu.

Na efektivni tržišču zagrebške borze je bila vojna škoda malce slabša in se je za kaso trgovala po 180, 183 in 185. Nadalje sta imela zaključek: 7% Blair po 34.50 in Privilegirana agrarna po 220 in 222. Avstrijski šiling je notiral 8.875 — 8.975 (zaključki 890 do 895). Grški bini so notirali 35.50 — 37.

Derive.

Ljubljana. Amsterdam 2290.85 — 2311.21, Berlin 1333.47—1394.27, Bruselj 802.46 do 806.40, Curih 1108.35—1113.85, London 200.14—201.74, New York ček —, Pariz 225.88—227.00, Praga 169.79—170.65, Trst 290.74 — 293.14.

Zagreb. Amsterdam 2290.85 — 2311.21, Berlin 1333.47 — 1394.27, Bruselj 802.46 do 806.40, London 200.14 — 201.74, Milan 290.74 do 293.14, New York kabel 5671.92 — 5700.18, ček 5649.92 — 5678.18, Pariz 225.88—227. Praga 169.79 — 170.65, Curih 1108.35 do 1113.85.

Curih. Pariz 20.38, London 18.05, Bruselj 72.40, Milan 26.275, Madrid 43.40, Amsterdam 207.60, Berlin 122.40, Dunaj 72.73 (58), Praga 15.32, Varšava 57.50, Atene 2, Bakarašta 3.08.

Elekti

Ljubljana. Vojna škoda 189 — 185, 7% investicijsko 44 — 47, 8% Blair 49 bl. Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda za kaso 180 — 185, 7% investicijsko 44 do 47, 4% agrarne 22 den., 7% Blair 34 do 34.50, 8% Blair 49 bl., 6% bežlučke 30 do 31.50; industrijske vrednote: Narodna šunška 20 — 30, Gutmann 100 bl., Sečarana Bečkerek 900 bl., Isis 20 — 30, Impeks 50 den., Dubrovačka 900 bl., Drava 200 den., Sečarana Osijek 150 bl., Trbovlje 140—160; bančne vrednote: Privilegirana agrarna 220 do 222.

Bograd. Vojna škoda promptna 183.50 in 181.50 zaključka, za april 185 zaključek, 7% investicijsko 44 bl., 6% bežlučke 31.40 zaključek, 7% posojilo Državne hipotekarne 42 den., Narodna 3500 zaključek, Privilegirana agrarna 221 in 219 zaključka.

Dunaj. Staatsseihenbahnen, 13.80, Trbovljska 16.25, Alpine - Montan, 11.95, Sečarana 18.60.

Blagovna tržišča

ZITO

+ Ljubljanska borza (8. t. m.) Tendence za žito neizpremenjene. Nadijo se: pšenica (mlevska vozina, slovenska postaja, plačilo 30 dni): baška 76 kg 275 — 277.50; banatska, 77 kg 277.50 — 280; turščica (mlevska vozina, slov. postaja, plačilo 30 dni): fasu primerno suha, promptna 115 — 117.50; za mare 120 — 122.50; moka (mlevska vozina, slovenska postaja, plačilo 30 dni): baška 30: 450 — 455; banatska, 30: 460 do 465.

+ Novosadska blagovna borza (8. t. m.) Tendence neizpremenjene. Promet 41 vagonov. Pšenica: baška, okolica Sombor in okolica Novi Sad, gornjebaška, srednjebaška, baška potiska in sremska 222.50 — 225, gornjebaška 222 — 224, Turščica: baška in sremska garantirana 64 — 65; za mare, april, maj 68—70; banatska garantirana 63—64, ječmen: baški in sremski, 64-65 kg 110—115; pomladni, 66/67 kg 117.50 do 122.50. Ove: baški in sremski 98—102, Moka: baška in banatska, 30: 355—370; 35: 335—250; 35: 315—330; 36: 290—300; 37: 195—205; 38: 80—82.50. Otrobi: baški in sremski, v jutastih vrečah 65—67.50; banatski, v jutastih vrečah 62.50—67. Fižol: baški in sremski beli 117.50—120.

+ Budimpeštanska termiška borza (8. t. m.) Pšenica: za mare 14.25 — 14.30, za maj 14.20 — 14.22, Rž: za maj 8.43 — 8.44, Turščica: za maj 7.40 — 7.42, za julij 7.80 do 7.82.

Vsak naročnik "utra" je zavarovan za 10.000 Din!

Po prepiru si je prerezal vrat

Sava, 8. marca. Na Savi so ljudje pod mučnim vt som dogodka, ki se je odigral pri Frolovih. Tanka je domov 70 letni upokojeni rudar France Jurč. Možak je bil precej varčen in je imel pr študenega očaka drobiča. Pred dnevi pa je našel Jurč veselo družbo in je z njo posedel v gostini. Kapljica mu je tako teknila, da je po tistem srečanju z veseljaki še rad pogledal v kupico. Starčku je stopla pižava v glavo in je prišel domov precej korajzen. Spravil se je nad gospodarja in mu začel očitati, da že ve, zakaj mu gine prihranjeni denar...

Frolovi so seveda zatrjavali svojo nedolžnost; Jurč pa je venomer godol svojo, dokler ga eden izmed domačin ni potisnil v njegovo kamro, čez vrata se na svojem Starca je ta odločil ukrep zadel v živo. Iz predala je vzdel bratov — rezilo je šlo do goltača, mahoma je bil ves v krvi. Težko hropenje je napotilo Frolovo, da je odprl vrata in uzrla obupen prizor: Jurč je ležal nezavestno na postelji, v rokah je stiskal okrvavljeno britve, iz globoke rane v vratu je tekla kri; postelja in tla so bila že vsa krvava. Frolovi so nudili staromu nesrečniku prvo pomoč, nato pa so poklicali iz Ljubljane zdravnika, ki je Jurča obvelal v toliko, da je bil zmožen vožnje v ljubljansko bolnico. Bolnikovo stanje je zaradi hude izgube krvi skrajno opasno, vendar pa glavna žila ni prerezana.

Repertoarji

DRAMA

Začetek ob 20. Četrtek, 9.: Dame z zelenimi klobuki. Premiera. Izven. Petek, 10.: Zaprtlo.

Sobota, 11.: Zločin in kazen. Znatno znižane cene.

OPERA

Začetek ob 20. Četrtek, 9.: Zaprtlo. Petek, 10.: Baletni večer Pia in Pino Makar. Zadnjič. D. Sobota, 11.: Njava. Gostje gđe. Milena Verbičeva. Izven. Znižane cene.

Premiera v drami. Dravi bo premiera francoske komedije »Dame z zelenimi klobuki«, ki je ena najboljših komedij zadnjih sezon, kar jih je bilo napisanih v Franciji. Delo si je osvojilo takorabi vrs svet. V Parizu samem je bilo nad 200 krat zaporedoma izvajano. Glavne vloge so v rokah: g. Vide Juvanovec, Nablecke, Polonce Jurnovec, Medvedovec, dalje nastopijo g. Zelenjak, Jan in Lipah, g. Bakarjeva, gđe. Slavčeva ter g. Jerman in Sanein. Delo je nastal prof. Ošip Šest. Premiera je izven abonmanna.

Ponovno opozorjamo na razpis polnoletne abonmaja, ki omogoča pod izredno ugodnimi plačilnimi pogoji poset osmih dramskih in osmih opernih predstav od 15. marca do konca sezone v juniju. Pričlase sprejema gledališka blagajna v dramskem gledališču, vhod z Gradščim, dnevno od 9. do 13. in od 15. do 17. — Uprava Narodnega gledališča vliudno prosi p. n. abonentne, da vplačajo marčev obrok abonmaja do 14. t. m.

Za toorko gostovanje Josipa Križaja v ulogi Meštra in Gounodovi operi »Faust« so vstopnice od danes dalje v prodaji pri dnevnih blagajni v operi. Gospod Josip Križaj proslavi 14. t. m. tudi v Ljubljani 25letnico svojega umetniškega udejstvovanja.

Iz opere. Od četrta dalje bodo v prodaji pri dnevnih blagajni v operi vstopnice za gostovanje Josipa Križaja v torek 14. t. m., ko bo obenem proslava 25letnice njegovega umetniškega delovanja. Križaj nastopi v ulogi Meštra in operi »Faust«.

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE

Začetek ob 20.15. Sobota, 11.: Nedožni lahkoživec. Nedelja, 12.: Nedožni lahkoživec.

Sentiakobčani bodo zabavali v soboto in nedeljo svoje posetnike z izvrstno burko v treh dejanjih »Nedožni lahkoživec«. To je izredno veselo komad, poln inenitnih domislje in situacijske komike. Izvrstna je trojica glavnih igralcev Bučarjeva, Kunca in Lavriča. Posetniki se že dolgo niso tako nasmejali, kakor pri tej burki. Režijo vodi g. Milan Kožak. Sodelujejo še dame Baranova, Pirčeva, Grumova, Petričeva in Virantova, ter g. Hanžič, Petrovič, Moser. Vstopnice se prodajajo od petka dalje od 10. do 12. in od 15. do 17. v Mestnem domu.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Začetek ob 20. Četrtek, 9.: Faust. A. Petek, 10.: Zaprtlo. Sobota, 10.: Grob neznanega vojaka. Premiera. B.

Plesni večer priredila drevi naš umetniški par Pino in Pia Makar. Oba umetnika, ki uživata danes že mednarodno sloves, sta si izbrala zelo pester in kvaliteten spored (Prokofjev, Rimski - Korsakov, Chopin, Rahmaninov in drugi).

v dotedanjem mišljenju o ženski in njenem družabnem položaju. Frédéric Lefèvre objavlja v intervjuu s slovečim francoskim zgodovinarjem Charlesom Seignobosom (Les Nouvelles Littéraires z dne 4. marca t. l.) spomin na njegovo doktorsko disertacijo o pomenitvi srednjoveškega francoskega poeta Chrétien de Troyes »Récit des amours de Lancelot du Lac et de la reine Geneviève«. Tu se kavalirski ljubezen prikratk v zgodovinski povlečje kot ideal, na vrhuna vsakega viteza. S to pesnitvijo se je v srednjem veku začelo kavalirstvo nasproti ženi. Tako pojmovana ljubezen je kmalu postala najpogostejše tema in pr. glavni čar pesnitev. Ki so jih pisali poetje tako zvanega bretonskega cikla; leta so obrodile roman fantastičnih mistoflov. Ščin, ki je dosegel višek v 12. stoletju, na daljnja stopnja novega razvoja pa je bil tako zvan viteški roman. Tako se je rodila in razširila parantnost, ki je počasi postala postopno sedanje žahnte družbe. Danes ponatam z ženskami kot z nekaterimi višjimi bitji, jim delamo polkone, poljubimo roke in odstopamo davnina mesta. Ta revolucija v manirah pa je potekala iz literature in je vsaj v privilegiranih slojih dvignila socialni položaj žene v večji meri, kakor ga je moglo dvigniti krščanstvo. »To je najtrajnejša stvaritev srednjoveške francoske aristokracije,« pravi Ch. Seignobos, ki se sicer v uvodu intervjuja z Lefèvreom kaže bolj ženskomuzična, kakor ljubitelja nežnega smola, ko pravi, da je samo enkrat v življenju ljubil in še te, da je v osmih dneh naveličal ljubezni...

Literatura in socialni položaj ženske. Danes, ko je respektiranje ženske v družbi merilo olike, se bo zdelo nekam čudno, da gre pesniškemu delu zasluga za revolucijo

a— Težka žrtve poklica. V torek okrog 16. se je zgodila v novi tekstilni tovarni Stanka Brena v Studencih pri Mariboru huda nesreča. Pri centrifugalnem stroju je bil zaposlen 25letni samski mizar Josip Adam iz Studencev. Nenadoma ga je stroj zagrabil za desno roko in mu jo odtrgal nad komolcem. Ponesrečenec, ki se je v krvi in strašnih bolečinah zgrudil na tla, je bil nemudoma z zasebnim avtomobilom prepeljan iz Stritarjeve ulice v bolnišnico.

a— Nesreča pri spravljaniu drv. V torek proti večeru je bil zaposlen pri podiranju drevia 37letni kočijaž Alojzij Jug iz Sv. Jerneja. Preveč požagano drevo pa se je nepričakovano nagnilo ter padlo Jugu na levo nogo, ki mu jo je zlomilo nad kolennom. Jug se zdravi v bolnišnici.

a— Poškodovana tavnica v cerkvi. Stolni župnik g. msgr. Umek je prijavil večerjaj pokolji, da je v jutranjih urah brez sledu izgubil iz vratice tabernašča nekoga stranskega oltarja ključ. Zaradi neugodne pričke tat ni mogel izprazniti tabernaškja, paziti pa bi bilo treba, da ne bo svoje namere izvršil v prihodnjih dneh.

a— Zopet drzna tatvina. Trgovcu g. Vladimiru Manojloviču iz Zaleca je v ponedeljek med 18. in 19. nekdo ukradel iz odprtga avtomobila pred kavarno »Evropac« 400 Din vredno avtomobilsko orodje.

a— Nesreče. V Danjkovi ulici je padel 5letni Emil Tomazič po stopnicah in si zlomil desnico. — Pri delu se je poškodoval 17letni tkalec Alojzij Brunčič na desnici in nogi. — Šična nezgoda je doletela pri delu 64letnega poljskega dinarjarja Autona Novaka iz Krčevine, ki si je poškodoval desno nogo. — Ponesrečenec se zdravi v bolnišnici. — Kap je zadela na stanovanju na Cesti na Brezje 43letnega zasheznika Jos. Vrabla. Reševalni oddelek ga je prepeljal v sanatorij dr. Ipavca.

Iz Celja

a— Pisatelj in publicist konte dr. Lujo Vojnovič, jugoslovenski delegat pri Mednarodnem inštitutu za intelektualno sodelovanje v Parizu, bo predaval v ponedeljek od 20. na ljudskem vsučilišču v risalnici mešanske šole v narodnem preporodu v Dalmačiji. Na to zanimivo predavanje opozarjamo vse obiskovalce Ljudskega vsučilišča.

a— Knjižna nabiralna akcija za Slovence v tujini se bo vršila v Celju še do sobote 11. t. m. V ponedeljek, torek in sredo je bilo nabranih že okrog 800 knjig. Občinstvo naj še te dni knjige izroči nabiralcem.

a— Nabavite si pravočasno vstopnice za gostovanje mariborskega gledališča s Kalmanovo opereto »Grofica Marica« v torek, 14. t. m. Gostovanje je vezano z velikimi stroški in se bo vršilo le v primeru, da bo gledališče do 10. t. m. zasedeno!

a— Smolo je imel. V ponedeljek med 18. in 19. je nekdo ukradel iz odprtga avtomobila trgovca g. Vladimira Manojloviča iz Zaleca izpred kavarne »Evropac« zavitek v katerem je bilo 400 Din vredno avtomobilsko orodje. Tat je bil očitno zelo razočaran, ko je odprl zavoj. Menda je bil slučaj, ali pa tudi namen, da je odnesel ukradene stvari na vrt poleg stanovanja nekoga policijskega uradnika na Masarykovem nabrežju. Zavitek z ukradenim orodjem so našli prihodnji dan. — V noči na 5. t. m. je nekdo ukradel mesarskemu pomočniku Alojziju Zakušku 1700 Din vredno, črno plekano kolo znamke »Westa«, št. 311.203.

a— Nove srečke drž. razredne loterije so prispеле. Z

Iz življenja in sveta

Bodoča belgijska kraljica v Kongu

Belgijski prestolonaslednik Leopold in njegova žena princesa Astrid potujeta zdaj po Belgijskem Kongu, kjer je obiskala princesa žensko bolnico v Leopoldvilleu

10.000 m visoko v balonu

Neki poljski balon je te dni dosegel višino 10.000 m nad zemljo. V balonu sta bila častnika, ki sta imela toliko drznosti, da sta se dvignila brez zaščitne obleke proti mrazu. Imela pa sta s seboj toplomer, ki je zaznamoval v najvišjih plasteh 59 stopinj pod ničlo. Enemu izmed oficirjev sta zmrznili obe nogi, oba pa sta se vrnila na zemljo popolnoma iztrpana in so ju morali oživljati z masazo.

Nov most pri Zlatem rogu

Ze leta in leta obstoi načrt za gradnjo mostu od Zlatega roga do Carigrada. Takšen most bi bil zaradi prometa že davno potreben, a so doslej vedno odlašali z delom, ker ni bilo denarja. Zdaj je končno sklenjeno, da se bo začel graditi. Most bodo krestili na »Gazijev most«. Delo pa bodo izročili inozemskim tvečkam. Inozemskim dobaviteljem bo turška vlada plačala dobavo v obliki tobaka, orehrov, smokev in drugih pridelkov. Sredstva za most so že zagotovljena, v gradbenini deli bodo začeli še letos spomladi.

Saboterji v Rusiji

G. P. U. je zaprl 70 oseb, katerim očita, da so sabotalirale odredbe v'ede pri sojanju žita. Med aretiranci so tudi nekateri člani komisarijata za poljedelstvo. Baje so slednji priznali, da so hote razbiti nekatere stroje za čiščenje semen. Namestu žita so ponekod sejali plevel, kradli pa so tudi žraje, namenjeno za setev.

Požigalec parlamenta

van der L'ebbe

holandski komunist, ki ga dolže požiga berlinske poslanske zbornice

Pri ljudeh, ki so potrli, preutrujeni za delo nezmožni, povzroči naravna »Franz Josefova« grenčica prosto kroženje krvi in poveča duševno in delovno sposobnost. Vodeči kliniki izpričujejo, da je »Franz Josefova« voda odlične vrednosti tudi za duševne delavce, živčno oslabele in ženske kot dobro odvajalno sredstvo. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specializiranih trgovinah.

Ječe so polne

Nemški komunistični poslanec Torgler ki ga je zaprla nemška vlada zaradi požiga berlinskega parlamenta

Naval vlagatelj na ameriške banke

Zaradi bančne krize so navalili vlagatelji v Zedinjenih državah z vso silo na denarne zavode, od katerih zahtevajo svoje prihranke. Slika kaže takšen prizor v Salt Lake City (Utah), kjer je morala policija razganjati množico z bombami za solzenje

Zrakoplov »Macon«

Čudesa drugega največjega zračnega kolosa na svetu

V delavnicah v Akronu (USA) so dovršili te dni drugi največji zrakoplov na svetu, ki ga bodo 11. t. m. krestili z imenom »Macon«. Kakor njegov prednik »Akron«, bo tudi novi zrakoplov ponos ameriškega vojnega zračnega brodograja. Opremljen je z 8 motorji, ki mu omogočajo brzino do 135 km na uro ob akcijskem radiju 8000 kilometrov in brzino 75 km pri akcijskem radiju 23.000 km. Dodeljenih mu bo pet vojni letal, ki bodo lahko med njegovim poletom vzleteh z njega in pristajali nanj. Oborožen bo s sedmimi oddelki s težkimi

strojnimi puškami, ki bodo veličana šel, tile z vseh strani.

V miru bo štela posadka »Macona« 10 častnikov in 38 moš, v vojni pa 12 častnikov in 77 moš. Kakor ameriški zrakoplovi sploh, bo tudi »Macon« napojen z neogorljivim helijevim plinom. Notranja oprema sliči skoraj popolnoma opremi bojnih ladij: iste alarmne naprave, ista oprema kabin za častnike in moštvo. Močna električna naprava daje tok za razsvetljavo, radio, kurjavo, kuhanje itd. V kabinah je na razpolago celo tekoča voda.

Operacija v vlaku

Pravočasna pomoč mu je rešila življenje

V Švedscatu je električna cestna železnica povzela Tietnega solarja Jožefa Graca, mu zročila levo nogo in pretresla možgane. Težko ranjenega dečka so takoj prenesli v brzovalnik, ki bi se moral odpeljati proti Dunaju, da bi dečka tam oddali v bolnišnico. S postaje so pa obenem pozvali domaško rešilno postajo in ji poročali o stvari. Inšpekcijski zdravnik dr. Recht je iz tega poročila posnel, da deček brez čim prejšnje amputacije noge bržkone ne pride živ na Dunaj in je sporočil, da se bo z reševalnim avtom odpeljal brzovalniku na

proti. Kjer bi ga srečal, naj bi se ta ustavil, da bi mogel zdravnik izvršiti operacijo. Tako se je tudi zgodilo.

Avto in brzovalnik sta se srečala sredi poti, vlak se je za trenutek ustavil, zdravnik je s svojimi pomočniki skočil v vlak, ki je nato odšel proti Dunaju. Med tem je zdravnik ugotovil, da je amputacija res nujno potrebna in jo je tudi izvršil. Na Dunaju so dečka takoj odpeljali v bolnišnico in je ostal živ. Pravočasna pomoč mu je rešila vsaj življenje.

Kriva ali nedolžna?

Pred porotnim sodiščem v Krakovu se je obnovila obravnava proti jugoslovenski državljanki Riti Gorgonovi. Obtoženka se je morala že lani v mju zagovarjati pred sodiščem zaradi obtožbe, ki veli, da je 31. decembra 1931 v neki vili blizu Lvova umorila 16-letno hčerko arhitekta Zarembe, kateremu je vodila gospodinjstvo.

Gorgonova, kateri so izvršitev kazni odgodili, ker je bila tedaj v blagoslovljenem stanju, ima zdaj šest mesecev staro hčerko, ki jo je poviba v bolnišnici, in izjavlja pred sodniki, da zločina ni izvršila ona, ampak neka druga oseba. Poljski listi pišejo, da je obtoženka sestra atentatorja Ilića, ki je bil zapleten v sarajevski umor avstrijskega prestolonaslednika Franca Ferdinanda in njegove žene.

Po 14 letih odkrit uboj

Pri kanalizacijskih delih v Püspökladányu na Madžarskem so našli kopači človeški okostnjak in zraven njega rumunski bajonet. Obvestili so o najdbi orožnika, ki so uvedli preiskavo. Pokazalo se je, da vodi niti zločina k kmetu Mihli Razu, ki je izpovedal, da je vdrl L. 1919, ko so Rumuni zasedli Madžarsko, v njegovo hišo rumunski vojak. Napram gospodarju se je obnašal tako nasilno, da sta se sprla. Vojak se je postavil gospodarju po robu, kmet pa je nagnil v le in z njimi ubil nasilneža. Vojaka je pokopal v bližini svoje hiše. Stvar je ostala ves čas tajna. Oblast je uvedla proti ubijalcu preiskavo in ga bo izročila sodišču.

Herriot kot arheolog

Iz Pariza poročajo, da je odkril bivši francoski ministrski predsednik Herriot na griču Fourvière blizu Lyona ostanke rimskega amfiteatra. Poslanje je dobro ohranjeno in bo v bodoče rabilo kot zbirališče mesta Lyona za rimske etarine.

Smučarska nesreča hčere avstrijskega predsednika

V arlberškem smučarskem ozemlju se je v soboto ponesrečila hči avstrijskega državnega predsednika, Leopoldina Miklasova. Pri startu s smučmi je zadela v skalo, ki je bila pokrita s tanko skorjo ledu in si je zločila nogo. Prvo pomoč so ji nudili na mestu nesreče, v ponedeljek pa so jo prepeljali na Dunaj.

Tenišče mojstra Koželuha

Mestno zastopstvo v Pragi je sklenilo odstopiti češkemu teniščemu mojstru Karlu Koželuhu v Brezovcu 323 klatfer zemljišča, ki bo rabilo Koželuhu za večbalo tenišče.

Kazenske reforme na Danskem

Na Danskem so dobili nov kazenski zakon, ki določa nove ukrepe za kaznovanje piancev. Če je kdo izvršil kakšen prestop ali zločin v pijanosti, se mu sme kazneni redaj omiliti, če je dokazano, da se ni onil sam, ampak je postal žrtev dušnih. Notorične piance na smejo zapreti do net let in pri tem paziti, da ne dobijo nikoli kapljice alkohola.

Sovjeti sejejo iz letal

V letošnji setveni akciji na ruskem ozemlju računajo s posejanjem 130 milijonov ha rodovitne zemlje. Vlada bo dala za sejanje na razpolago celo letala. Ta nova sejanja se je dobro obnesel v Aziji, kjer so na ta način posejali 58.000 ha zemljišča. Z letali se da posejati po poročitih moskovske vlade 300 ha zemlje v petih urah. Sovjetske tvornice so v ta namen celo izdelale poseben tip aeroplana, ki lahko naloži večjo zalogo semen in ga potem spušta na zemljo.

KARIKATURA

K državnemu puču v Avstriji Kancelar Dollfuss

ANEKDOTA

Star Rus se pritožuje tovarišu: »Ničesar jesti, ničesar piti, obleka raztrgana, prežabaš kakor pes, a vendar bi rad živel še 25 do 30 let.«
»Tega ne razumem! Če ti gre tako slabo, čemu bi še tako dolgo živel?«
»Videti hočem, kako se bo zaključila petletka.«

Vsak dan ena

Župnik: »Kako ste mogli objubiti zakon kar šestim ženskam?«
Jetrnik: »Veste, bilo je tako, da so vse snubile mene — in jaz nsem mogel nobeni odbiti prošnje.«

Brezžično zdravljenje

Radijski signali za različne bolezni

Te dni so uvedli v pomorski plovidbi novotarijo, ki jo bodo mornarji in potniki pozdravili z začudenjem. V mednarodni seznami radijskih signalov so sprejeli mednarodno umljivo znake za najrazličnejše bolezni. Gre za znake, s katerimi je mogoče sporočiti na kratko vse važne simptome kakšne bolezni in po drugi strani sprejeti navodila za prvo pomoč.

Pomoč v nenadnih obolenjih na odprtem morju je bila doslej težak problem. Niti veliki luksuzni parniki si ne morejo privoščiti specialstov za vsa medicinska pordročja, a brezžično brzojavljanje z ladje na vseh straneh pomanjkanja posebnih znakov zelo neokretno, težavno in zamudno. Vrhu tega je delalo vprašanje jezika velike preglavice. Mogoče je bilo n. pr., da bi s kakšne druge ladje, na kateri so imeli zdravnik ali s kopnega dobili točne po-

datke o zdravljenju za prvo silo, a jezika, v katerem je bila sestavljena brzojavka, je delal težave, ker ga niso mogli vsi sprejemniki razumeti. Zato je bil bolnik ali nesrečenec na ladji v premožnih primerih navezan na svojo telesno odpornost in na nezadostno pomoč, ki so mu jo mogli nuditi nestrokovnjaki na ladji. Sedaj je vse to odpadlo.

Če se na ladji primeri kakšna bolezen, nezgoda ali epidemija, zadostuje, da odda radiotelegrafist s kratkimi znaki simptome bolezni itd. (višna temperatura, vroče bolečine, rane in podobno). Krmatu nato prejme odgovor zdravnika ali specialista z isotaktični znaki, ki jih more s seznanom radijskih kratice v roki razumeti in se po njih ravnati vsak laik, saj vprašanje jezika ne igra nobene vloge več. Tako bo ta novotarija v resnici osvobodila pomorsko plovidbo velike skbi.

Smrtna kazen

za nemarnost strojevodje

Sodišče v Moskvi je te dni obsodilo na smrt strojevodjo, ki je prošil mesec zakrivil železniško nesrečo s tem, da je prezl signal in vozil dalje po tiru, ki bi bil moral ostati prost. Obtežilo ga za obtoženca je bilo dejstvo, da se je prekršil proti službeni disciplini. Priče so namreč dokazale, da je smel strojevodja na lokomotivi znanec, s katerimi se je zabaval in tako po nemarnosti prezl signal, ki ga je svaril pred nevarnostjo.

Iz cerkve izključen dostojanstvenik

Iz Madrida poročajo, da je cerkev izključila dekana granadske katedrale Lopeza - Dorigo in sicer zato, ker je v španski ustavodajni skupščini glasoval za predlog o ločitvi braka in za zakon, ki odreja novo razmerje med cerkvijo in državo.

Hollywood ustavil plače

Zaradi ameriške bančne krize so prišle tudi filmske družbe v Hollywoodu v zadrego in so ustavile plače svojim nameščenem. Ker se pa zvezdniki branijo delati brez plačila, bodo filmski veleobrabi za nekaj časa ustavili delo.

Na električni stol pojde

Italijan Zangara ki je izvršil napad na ameriškega predsednika Roosevelta in je pri tem hudo ranil čehaškega župana Cermaka. Ker je Cermak umrl, bo državno pravdnistvo obtožilo atentatorja premissljenega umora in za ta zločin predvidevajo predpisi smrt na električnem stolu

Antiskorbutni vitamin

Iz Budimpešte poročajo, da se je posrečilo po desetletnih skušnjah szegedinskemu univerzitetnemu profesorju Ada'bertu Szentgyörgyju pridelati antiskorbutni vitamin C v popolnoma čisti obliki.

Ekperimentatorju je rabila pri poskusih paprika, katere je porabil v 10 letih nič manj ko 2000 kg. Poskuse je financirala neka ameriška družba, ki je držala učenjaka tako dolgo nad vodo, da se mu je posrečil dokaz, da vsebuje paprika štirikrat toliko vitamina C kakor oranže in citrone. Novo odkritje je posebno važno z vidika prehrane dojenčkov, kajti odstev jo mogoče postreči otrokom z vitaminom C v obliki praškov in tablet.

Vseučilišče v Stocholmu je že pozvalo prof. Szentgyörgyja na predavanje o svojem izledku. Odkritelj pripada mlajšemu rodu biokemikov in je delal dolgo v Groningenu na Holandskem ter v laboratoriju sira Johna Hopkinsa v Cambridgeu.

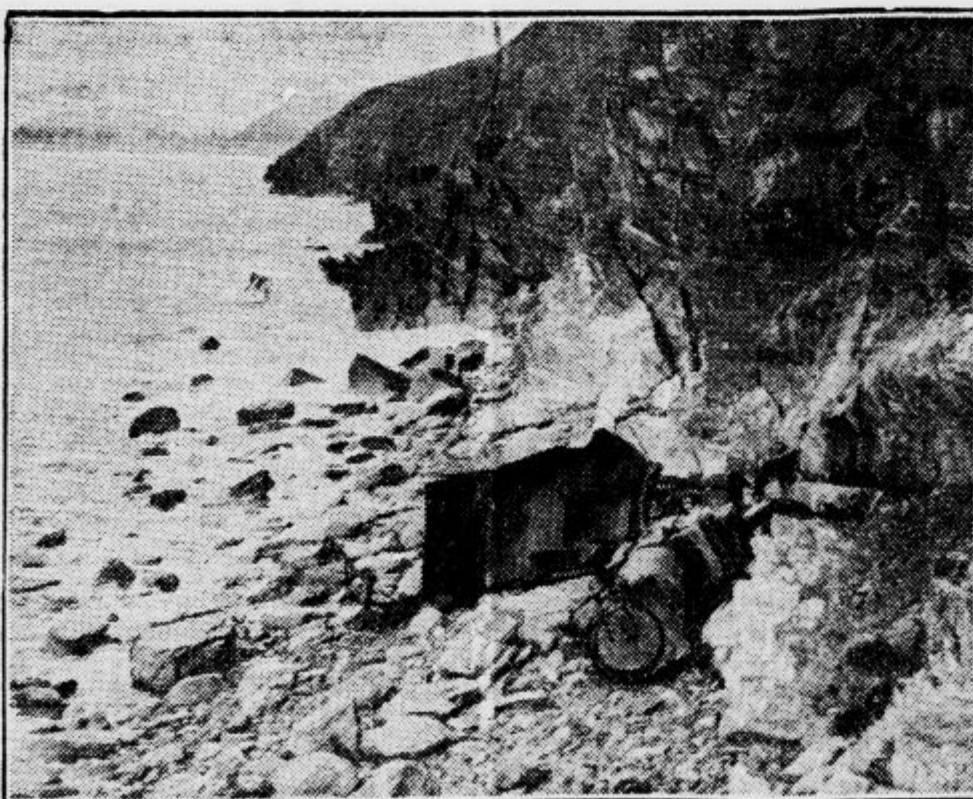
Prvi telefonski razgovor med Parizom in Filipini

Te dni so otvorili telefonsko zvezo med Parizom in Filipini. Brezžični klic je prišel iz Manile. Posredovali sta pri tem brezžični postaji v Saigonu in v Neuenu. Triminutni razgovor med Parizom in Filipini stane 800 frankov.

Drama ljubezni v Parizu

Neka 29-letna Zofija Zaba, ki je trenutno brezposelna v Parizu, je te dni zahtevala od svojega ljubčka, 41-letn. estonskega šoferja Otona Tobeja, naj jo vzame za ženo, kakor ji je obljubil. Tobe je zapustil Zabo tik pred porodom, pa je zavrnil njeno prošnjo. Nato je Zaba potegnila samokres in hudo ranila nezvestega ljubimca, potem pa javila svoj čin policiji.

Lokomotiva v morju

Pri Towynu v severnem Walesu se je na železniški progi utrgal plaz in povzročil, da je lokomotiva dveheta vlaka skočila s tira in padla v morje. Strojvodja in kurjač sta se pri tem ubila, vagoni s potniki pa so po čudežnem naključju ostali na tiru in se jim ni nič zgodilo

TEDEN REKLAME

- Blago za moške obleke od Din 50.—naprej
- Moške obleke gotove >> 380.—>
- Damski plašči >> 240.—>
- Damski kostumi >> 200.—>
- Dežni plašči >> 100.—>

Oglejte si naše izložbe.

Drago Schwab, Ljubljana
Dvorni trg

Graničarska žaloigra na meji

Umor komandirja straže — V borbi je padel tudi morilec

Skofja Loka, 8. marca.

Na italijansko-jugoslovenski meji, v sektorju pri Vrhopolju, ki leži v skrajnem krilu Poljanske doline, se je odigrala v nedeljo popoldne tragedija, katere podrobnosti bo ugotovila že uvedena preiskava. Graničar Radičević je ustrelil svojega komandirja straže, kapljarja Radovanovića. Po dosedanjih poročilih je prišlo do tragičnega dogodka takole:

Komandir straže je bil vester in skrben človek, prijeten družabnik in vsikdar mož na svojem mestu. Doma je bil iz Požarevca, za ženo pa si je izbral Slovenko, domačinko iz Podjelovega brda. Imela sta dva doje otroka. Komandir je bil seveda kot vzorn človek povsod priljubljen in je želel, da bi bili enako upoštevani tudi njegovi vojaki. Pri tem pa mu je delal precej preglavice graničar Radičević, ki ga opisujejo ljudje kot človeka zelo razburljivo in togotne narave. Zasebno življenje graničarja ni bilo najzgodnejše, zato ga je komandir opetovano opozoril na njegovo ponašanje. To pa je Radičevića jezilo in je pričel gojiti do Radovanovića mržnjo in je že ob neki priliki baje zagrozil, da bo napravil s komandirjem temeljit obračun, do katerega je v nedeljo tudi res prišlo.

V Radičevićevi glavi se je skoval strasen načrt. Z nabitno puško se je skrivil v nedeljo popoldne v stražnico in pričakoval komandirja. Čim je ta, nič hudega sluteč odprl vrata, je nameril graničar puško naravnost proti glavi Radovanovića. Ta je v trenutku udaril z roko po puški, v tem pa je že odjeknil strel, ki je razmesaril komandirja vso roko prav do ramena. Ves v krvi se je zgrudil komandir na tla, dočim je napadalec zbežal v četrto ure oddaljeno hišo pri Jeramu, kjer se je dobesedno zabarikadiral. S seboj je vzel okoli 60 nabojev in nekaj ročnih granat.

Komandirja so težko ranjenega prenesli v stražnico in poslali takoj po zdravnika dr. Gregorčiča v Poljane. Medtem so nastopile notranje krvavitve, vsaka pomoč je bila izključena in ob 7. zvečer je komandir umrl. Njegovo truplo so prenesli v Sokolski dom v Sovodnji, kjer je bilo položeno na mrtvaški oder in odkoder se je večeraj, v torek popoldne vršil pogreb na ondoto pokopališče.

Prišli so sedaj zasledovati ubijalca. Toda zasledovalci so kmalu uvideli, da se Radičević ne bo udal brez boja. Čim je zagledal graničarje in orožnike, ki so se bližali hiši, je začel streljati na vse strani. Obramba mu je bila toliko lažja, ker ima hiša le malo okenj in vrat in stoji na zelo razglednem, vzvišenem prostoru, da se ji ni lahko približati Radičević se je ob njem branil, čeprav je vedel, da je od vseh strani obkrojen. Hišo so obstreljali tudi strojno puško in so strelji vidni po zidovih. Razbite so tudi vse šipe. Ubijalec pa se ni vdal. Na strele je odgovarjal s protistrelci, hrane mu pa za dobra dva tedna v hiši tudi ni manjkalo. Zasledovalci bi s skupnim napadom v hišo gotovo vdrli in pobesnela graničarja zajeli, toda ni bilo izključeno, da bi prišlo pri tem do novih, v tem primeru popolnoma nepotrebnih žrtev. Zato so se odločili počakati ugodne prilike, ko bo Radičević pomahal s svojim divjanjem, ki je merilo na pravcato blaznost. Obstreljevanje se je nadaljevalo tudi v torek ves dan in še zvečer ni poenajsto. Jeramova hiša je bila podobna utrjenemu taboru in so pokali strelji na obeh straneh. Ponoči pa je Radičević podlegel. — Bil je tudi on poročen, ima ženo v Srbiji, je menda ciganskega pokolenja, pristojni pa v Niš.

Treznostni pokret pred sodiščem

Beograd, 8. marca.

Okrajno sodišče v Beogradu nudi že nekaj dni veliko senzacijo s pravdo, ki teče že več mesecev med predsednikom Jugoslovenske velike lože guttemplerskega reda dr. Milošem Popovićem in voditeljem treznosti mladih dr. Ilijo Jelićem. Prav je prav za prav več, kajti dr. Jelić toži velika guttemplerska loža, posebej pa so še proti njemu naperjene od samega dr. Popovića tožbe zaradi razžaljenja časti. Spor se je začel lani v maju, ko je trezna mladina zborovala v Uzičah in je dr. Jelić na tem zborovanju baje govoril proti guttemplerski loži, češ, da te to organizacija, ki skoduje pravemu treznostnemu pokretu, ker se obdaja z mistiko, prečja tajne sestanke polaga pa veliko večjo važnost na uniforme in posebne znake svojih članov, kakor pa na pravo treznost in na odločno borbo proti alkoholu. Dr. Jelić sicer trdi, da je tako podobno na splošno govoril o takih ložah, neke priče pa vedo povedati, da je mislil pri tem samo veliko jugoslovensko ložo in da je njej očital, da se bavi tudi s politiko.

Po tem zborovanju in pozneje pa se je dr. Jelić baje večkrat žaljivo izražal o predsedniku velike guttemplerske lože dr. Popoviću. Že v Uzičah je baje dejal, da je loža dobila denar od dunavske banke uprave, da pa so ta denar porabili njeni voditelji. Pozneje je baje meš sodeljenci tudi pripovedovali, da si je dr. Popović zgradil najmanj eno nadstropje svoje hiše z denarjem, ki je bil namenjen skavtom. Nadalje je kritiziral tudi vodstvo dispanzerja za zdravljenje alkoholikov. Dispanzer vodi dr. Miloš Popović, dr. Jelić pa je dejal, da bi se moral tak zavod postaviti pod vodstvo strokovnjakov psihiatrov.

Na razpravi zatrjuje dr. Jelić, da je vse, kar je govoril, kritiziral samo organizacijo guttemplerjev, v kateri vidi veliko škodo za pravo in uspešno organizacijo treznih ljudi in za borbo proti alkoholizmu. Pravi, da se guttempljerji samo igrajo v svojih ložah, ko nastopajo kot nekakšni »svetki duhovne in svetli mojstri« ter s svojimi ceremonijami odbijajo mnoge, ki bi se radi posvetili pobjujanju alkoholizma. Razprav o načinu organizacije treznih ljudi in borbe proti alkoholu ni ne konca ne kraja in ima sodnik mnogo truda, da bi prišel do jedra v dr. Popovićevo tožbo navedenih žalitev. Razpravi prisostvujejo mnogi abstinenti iz Beograda in iz drugih krajev, med publiko pa je tudi dosti radovednecev, ki zbirajo šale na račun strogih abstinentov. Vsi poslušalci pa se bodo lahko tudi temeljito poučili o pokretu treznosti, ker se na razpravah čitajo tudi dolgi zapiski sej in zborovanj.

Na zborovanju trdovratnih samcev

Sarajevo, 7. marca.

V Mostarju se je vršil nenavaden občni zbor, ki so ga sklicali trdovratni samci iz mesta in okolice. Namen zborovanja je bil označen v vabilih kot razgovor za ustanovitve organizacije, ki naj bi varovala interese samcev. Povabljeni na so bili samo oni, ki so že prekoračili 40. leto, in izkazati so se morali vsi tudi s kakimi dokumenti Nad 40 let starih samcev se je zbralo precejšnje število in izveličali so si najprej predsednika, ki je otvoril zborovanje z daljšim govorom, a ga ni dovtisl, kajti ko je dejal, da je zakon problem, o katerem si po vsem svetu razbijajo glave najmočnejše kapacitete, ga je prekinil medklic: »Kaj problem, kaj kapacitete, oženiti se nečemo, pa gotova stvar!«

Ta medklic je prav za prav dal podlago nadaljnjim zanimivim razglabljanjem. Več zborovalcev je kratko razložilo vzroke in značaje samstva in so se tako vrstile prav zanimive izjave. Eden je n. pr. takole razložil ves problem: 1. samce je še vedno kandidat za zakonski stan; 2. pri tem ima pravico, pogledati vsako žensko; 3. stroške ima manjše in 4. mu nihče ne more očitati, da ignorira probleme zakona, ker jih lahko v največjem miru studira. — Drugi je bil mnenja, da so možki po svoji naravi in po socialnem položaju za to, da uveljavljajo svojo voljo, česar pa ženske nečemo razumeti in vpoštevati. Tretji je opisal svoje življenje, v katerem ima dovolj prilike, da se uveljavi njegova moška volja. Ima namreč imenitnega psa, ki ga

uboga na migljaj, če pa bi se oženil, bi gotovo žena zapovedovala njemu in psu ter bi sploh vse preobrnila v hiši. Neposustljiv je bil eden od zadnjih govornikov, ki je kategorično izjavil: Kar smo, to ostanemo, kajti ženske so nestalne, nepreračunljive, ko eno mislijo, drugo govorijo, tretje pa napravijo —

Impozantni zbor samcev je po zaključku sprejel še resolucijo, ki pa ni za ostalo javnost.

Brezvestno izkoriščanje izseljencev

Novi Sad, 6. marca.

Ves Banat z velikim zanimanjem pričakuje nadaljevanje razprave proti ponarejevalcem izseljenskih dokumentov, ki so več let poslovali v okolici Cesterega in Molina v Banatu ter mnogo revežev, ki so se hoteli izseliti v Ameriko, oguzeli do zadnje pare in mnoge gotovo tudi pahnili v veliko nesrečo.

Iz Banata se že od nekaj izseljuje mnogo poljedelcev v Ameriko in je bilo izseljevanje posebno številno v prvih letih po prviratu. Iz težav, ki vodijo ljudi od doma v tujino, pa so si najbrže l. 1924 začeli preveženi sleparji kovati kapital. Tudi po l. 1924 je bilo izseljevanje zelo živahno in se dolgo časa ni opazilo, da se ljudje selijo tudi s ponarejenimi dokumenti. Šele l. 1929. so bila oblastva z anonimnimi pismi opozorjena na ponarejevanje potnih dokumentov in ker so ovadbe navajale značilne podrobnosti, je bila uvedena preiskava, ki je imela velik uspeh.

Sodišče v Velikem Bečkereku je ugotovilo, da deluje v Cesteregu prava tovarna za ponarejanje potnih listov in vseh drugih dokumentov, ki so potrebni za izselitev v Ameriko. Sledilo so mnogostevilne aretacije in pred sodišče so prišli naposled običnski funkcionarji iz Cesterega in Molina, Franjo Dundjerski, Blagoje Notaros in Pavle Bajer ter nekaj običnskih odbornikov iz obeh občin. Inicijator družbe pa je bil izseljski agent Ceda Branovački. Lani je bil Branovački obsojen na tri leta težke ječe, ker se mu je dokazalo 57 sleparij in falzifikatov izseljenskih dokumentov. Dundjerski je bil zaradi 31 enakih sleparij obsojen na 10 mesecev, vsi drugi obtoženci pa so bili oproščeni. Obsojenca sta se pritožila proti kazni in pred novosadskim prizivnim sodiščem je bila v soboto ponovna razprava, ki pa je za nekaj dni odgodbena, da se zaslišijo razne priče, ki jih ni bilo pri prejšnjih preiskavah in razpravah.

Ko se je Branovačkemu in njegovemu pajdašu dokazalo že blizu 100 sleparij v izseljenskih dokumenti, je gotovo, da je bilo takih sleparij še dosti več. Od revežev, ki so se izselili s ponarejenimi dokumenti, jih je le malo, ki so dosegli svoj cilj in ki jim ni žal, da so potrošili toliko denarja za dokumente, ki bi jih lahko dobili tudi na zakonit način. Veliko pa jih je, ki se sploh ne javljajo svojim rodbinam, in je tako gotovo, da imajo ponarejevalci na vesti mnogo tragedij bednih izseljencev.

Sport

Sabljaški turnir Maribor—Gradec

Mariborski akademski sabljaški klub je priredil s sabljaži iz Zagreba 4. in 5. t. m. v Gradcu turnir z ondotojnim deželnim sabljaškim klubom, enim najstarejših v Evropi. Našo ekipo, ki se je v soboto popoldne odpeljala v Gradec z dvema prvatnima avtomobiloma ter z velikim Läningerjevima avtomobila, sta na meji pričakala zastopnika graškega sabljaškega kluba ter kluba Blau-Orange. Zaradi dveh defektov na potu se je naš prihod v Gradec precej zakasnil. Vendar je občinstvo, ki je sabljaško dvorano napolnilo do zadnjega prostora, potrpežljivo čakalo na otvoritev turnirja, ki se je po obojestranskih prijateljskih nagovorih pričel s floretom.

V floretu je naše moštvo podleglo z 10 : 6, kar je za nas častno, ker so Gradčani v tem orožju posebno močni. Zvečer je bil banket, ki so se ga udeležili tudi predstavniki mesta in države, med njimi komandant mesta, skupaj okoli 80 oseb. Nato je bila na čast naše ekipe prirejena od kluba Blau-Orange akademija s plesom, ki se ga je udeležilo okoli 250 oseb vabljene graškega občinstva s predstavniki tamosnjih oblasti.

Drugi dan dopoldne je bila borba v epju, ki se je končala za Gradčane s 5:4; ta razmeroma ugodni rezultat je presenetil, ker so v epju oni absolutni favoriti in nismo mi računali niti na eno zmago. Kljub prekratnemu nočnemu počitku so se naš držali prav dobro in so želi splošno priznanje tamosnjega izredno disciplinirane ga občinstva. Ta del borbe je bil tudi najlepši. Enako splošno, toda neprijetno presenečenje smo doživeli popoldne, ko smo v sablji izgubili 10:6; kajti v tem orožju smo se z Zagrebčani zavedali absolutne nadmoči nad Gradčani.

Naši sabljaši so dobili vsi znake deželne sabljaškega kluba v spomin, gđc. Mirotič šopek, klub pa izredno lepo zastavico; stično zastavico je Gradčanom izročil naš klub.

Od Mariborčanov so se borili: gđc. Mirotič, gđ. dr. Pihler, Vičar in Uršič, od Zagrebčanov gđ. Stein, inž. Arnstern, Pintarič in Ivančič. Vsega skupaj je bilo v naši ekipi, vstevši funkcionarje in spremstvo, 28 oseb. Na banketu so govorili z avstrijske strani gđ. dvorni svetnik Offenbach in dr. Fux-Eschenegg, z naše gđ. senator dr. M. Ploj in ravnatelj dr. Jos. Tominešek.

Službeno iz sekcije ZNS. Drevi ob 20. v posebni sobi restavracije »Slova« plenarni sestanek ljubljanskih saveznih sodnikov. Tečaj podsvetnih sodnikov odpade.

ZSK Hermes. Današnja seja centralnega odbora zaradi tehničnih zaprek odpade ter jutri ob 20. pri Beliču. Igrač g. Kariš L. naj se zgleda na seji. — Nogometna sekcija ima danes strogo obvezen trening za vse proste igralce od 14. naprej. Igramo s SK Triglavom.

SK Bratstvo (Jesenice). SK Bratstvo na Jesenicah obvešča celokupno članstvo in prijatelje kluba, da se bo vršil IV. redni občni zbor v petek 10. t. m. ob 20. v restavraciji g. Legata na Jesenicah. Članstvo naj se glavne skupščine v čem večjem številu udeleži. Člani, ki še niso poravnali članarine za preteklo leto, naj isto takoj poravnajo, ožroma se v to svrhu zglašijo eno uro pred zborom pri blaginjuhu, sicer eno bodo imeli glasovalne pravice. — Ako glavna skupščina ob napovedani uri ne bi bila sklepčna, se bo vršila pol ure pozneje in bo sklepčna ob vsakem številu članstva.

Motoklub Ljubljana vabi članstvo, da se polnoštevilno udeleži občnega zбора v petek 10. t. m. ob 20. v hotelu Metropol, I. nadstropje, konferenčna dvorana.

Kofec, 8. marca: —3, solčno in oblačno, smetka pod Velikim vrhom, na 825 m na Pungratu prav ugodna.

Sokol

Uprava sokolske župe Ljubljana reapišuje mesto župnega prednjaka do pokrajinskega zleta v Ljubljani. Prošnje s podrobno navedbo sokolskega udejstvovanja in s potrdilom, da je prosilec član sokolskega društva vsaj 5 let (vsteta je tudi narasčajska doba), je treba vložiti pri župnem načelnstvu najkasneje do 14. t. m. Reflektanti z župnim prednjaškim izpitom, župnim ali saveznim prednjaškim tečajem imajo prednost.

Sokolsko lutkarstvo na Vrhniki. Z velikim veseljem smo Vrhničani v nedeljo sprejeli pionirje sokolskega lutkarstva v našo sredo. Deca in odrasli so nestrno pričakovali, kaj prinese novega člani lutkovnega oddelka Sokola I. na Taboru. Korporativno so se odzvali našemu vabilu, da dokumentirajo pomembnost te vzgojne ustanove v sokolskih vrstah. V telovadnici osnovne šole, ki se je za to priliko pokazala za veliko prenamojno, so bili člani v par urah gotovi s postavitvijo nepričakovano lepega odra, ki bi lahko bil v okras stalne lutkovne gledališča. Točno se je ob nabitni polni dvorani uprizorila tragikomična igra v treh dejanjih »Gasperček zmagovalca«, ki je izvala polno smeha zaradi zdravega humorja in učinkovitih komičnih prizorov. Prav hvaležni smo oddelku Sokola I., da je seznanil naše kroge z novim resnim prosvetnim delom in kličemo na skorajšno svidenje. Zdravje!

Sokolsko društvo v Dolenji vasi pri Ribnici je 5. februarja priredilo v šoli predavanje o sodobni gospodarski krizi. Predavatelj je g. dr. Mihelak od ZKD. Bilo je 79 poslušalcev, ki so pazno sledili predavatelju, nato pa se je razvila živahna debata. Dne 25. februarja je predaval članstvu prosvetar Drago Vončina o skofu Strossmayerju. 26. februarja smo pa imeli priliko poslušati zanimivo predavanje g. inž. Jamnika o zdravstvu, vzeto popolnoma iz vsakdanjega praktičnega življenja. Navzočih je bilo 33 poslušalcev. Tudi po tem predavanju je bila obširna debata, kar dokazuje, da je ljudem treba takih predavanj in da jim pazno sledijo, ker le s pomočjo izobrazbe bodo mogli uspešno gospodariti.

»Trije vaški svetniki« na sokolskem odru v Skočjanu. V soboto in nedeljo smo v dvorani g. Zupetove gledali veseligo »Trije vaški svetniki« v spretni režiji Solškega upravitelja br. Janka Malesiča. Nastopili so v pretežni večini mladi igralci; a čeprav so nekateri prvič stopili na deske, je igra odlično uspela. Obisk je bil obkaran popolnoma zadovoljiv. Dvorane je bila nabitno polna, občinstvo je s tam dalo dištantno največje priznanje. Pri bodočih prireditvah naj bi bilo le malo več točnosti in discipline. Posamezne vloge so bile dobro razdeljene; izvemši nekaj manjših so vsi igralci povsem zadovoljili župana Porento je igral br. Lozar in je zelo naravno podal bahatega, samozavestnega kmetkega gospodarja. Ostali dve svetniški kreaturi sta nam prikazala br. Banič in br. Sutar. Mati županja Urška je bila brez dvoma izmed vseh oseb najbolj posrečena prikazen na odru; v to vlogo se je s. Milena Zupetova tako živlela, da si je namah osvojila vse občinstvo. Lahajnarjevega Jakca je dobro kreiral br. Planinšek s tujim akcentom in vzbujal največ smeha s svojimi komičnimi nastopi. Njegova sicer dobra partnerica Merjanca (s. Kočvarjeva) naj bo še malo živahnejša. Stara Lahajnerica (s. Globenikova) je tudi dobra. Vidno je delovalo na gledalce bolešno - otožni izraz župnika v osebi br. Zupeta. Potovki Lenčki je dala polno humorja s. Lozarijeva s svojo zelo blebetavostjo. Učitelju Štenpiharju je dal odlično podobo br. Kunaver. Njegova partnerica županova Fanč (s. Lorbarjeva) je lahko še malo aktivnejša. Tudi manjši vloge so prišle do izraza. Vsem igralcem čestitamo in želimo, da nam v doglednem času prikazujejo zopet kak nov komed.

Iz življenja na deželi Iz Trbovelj

— Odlikovanje za služnega javnega delavca. Učitelj g. Karl Omerzu deluje v javnem življenju že dolgo vrsto let tih in skromno, vendar uspešno. Udeležuje se kot strokovnjak na kmetijsko nadaljevalni šoli, dalje kot tajnik Društva hišnih posestnikov, posebno pri sreču pa mu je kraljevni odbor RK, katerega predsednik je že več let. Za zasluge ga je odlikoval glavni odbor RK v Beogradu s srebrno košarico.

— Delavski prosvetni večer. Po zgledu delavskih organizacij v Ljubljani in drugod je tudi trboveljsko delavsko kulturno društvo pričelo prirejati prosvetne večere. Prvi se je vršil v ponedeljek v prenapoljeni dvorani Delavskega doma. Kot govornik je nastopil g. Štukelj iz Ljubljane, sledil je nastop delavskega moškega pevkega zbora pod vodstvom učitelja Suligoja. Brez dvoma je ta zbor pritegnil največje število poslušalcev, ki so odobravalji prvi zelo uspešni pevski nastop nove korporacije. Zbor šteje nad 40. v večini mlajših, je izborna discipliniran in že sedaj sledi vsaki interpretacijski zamisli dirigenta. Pred seboj ima lepo bodočnost. Zelo posrečen je bil tudi recitacijski zbor. Sledil je nastop priznane Delavske godbe. Večer je zaključil film.

— Vandalizem. Ob cesti iz Vod proti Trbovljam vidimo na plotovih vrtnih ograj velike vrzeli, ki jih napravijo neznanji preobistni ponočnjaki. Menda ob cesti ne najdeta plotu, pri katerem ne bi manjkalo po več let, ponekod pa manjkajo kar celi predeli. Ne glede na škodo, ki jo trpe lastniki zaradi tega vandalizma, napravijo taki demoliirani plotovi tudi slab vtis na tujca.

Iz Ptuja

— O tragediji mladega posestnika, o kateri smo poročali v sredo, doznavamo, da je operacija pod spretno roko primarija ptujske bolnice uspela. Krogi so našli v nosni duplini. Mladič je tako že izven nevarnosti in je upati, da bo kmalu okreval in se vrnil k svoji mladi ženi.

— Maskiranci napadli slaboumneža. Knečke fanta Krajnc Ivan in Karo Jožef iz Brezovca v Halozah sta se za pust maskirala in prebrlekla v maskare ter hodila od hiše do hiše nadlegovati ljudi. Pa sta naletela tudi na slaboumneža Ivana Možina iz Pestič, ga brez povoda vrgla v sneg in ga povlekla sem in tja. Nato sta ga začela še s pestmi obdelovati in Krajnc je naposled potegnil nož in nesrečnika vrezal v desnico. Prizadejal mu je 10 cm dolgo rano, ki sega do kosti od mezinca skozi vso dlan. Siromak je v bolnici, Krajnc priznava samo, da ga je vrgel po tleh, dočim nož taji. Oba zlobneža sta ovadena sodišču.

— MENGES. Krajevna organizacija JRKD bo imela v nedeljo 12. t. m. ob 15. v Sokolskem domu občni zbor. Govorila bosta narodni poslanec g. Cerer in svetnik g. Ravtar. Kdor se ni član stranke, se lahko vpiše v nedeljo kakor tudi vsak dan v občinski pisarni pri g. Vodopivcu. — Strelski sport postaja v naši banovini tako priljubljen, da tudi Menges ne sme zaostajati za drugimi kraji. V nedeljo 12. t. m. ob 11. v šoli ustanovni občni zbor, na katerega so vabljivi vsi prijatelji te viteške organizacije.

— MOSTE. V petek 10. t. m. priredi pod okriljem ZKD (Sokolsko društvo v Mostah) v svojem domu predavanje g. dr. Frante Misa o izredno lepi temi: »Higijena duše«. Po predavanju se predvajajo lepi kulturni filmi in filmski tednik.

— ORMOZ. Ormoško sresko učiteljsko društvo je zborovalo v soboto 4. t. m. v Ormožu. Razen pretežnih stanovskih vprašanj, ki povzročajo v današnjem času še podvojeno skrb vsega učitelstva, so bili na dnevnem redu trije referati. Tovariš Wenigerholz je razpravjal o pomenu gospodarskih združenj in drugih ustanov, v katerih deluje naše učitelstvo ter predlagal, naj se sestavi o tem statistika, da se bo potem na njeni podlagi organiziralo še intenzivnejše delo. Za eno prihodnjih zborovanj naj bi poseben predavatelj določil smernice za nadaljnje delo. Tovariš Vittori je sestavil nekatere predloge za spremenbo pravil. V debati se je članstvo živahno zanimalo za stvar ter so bili sprejeti zadevni predlogi. — O Slovenskem Primorju je predaval tovarš Klemenčič. Kratko je orisal značilnosti primorskih pokrajin in tamosnjega ljudstva. Vsestranski kulturni in gospodarski napredek je zavrla vojna in skoro popolnoma zatrla današnja doba. Toda naše primorsko ljudstvo kljub trpljenju se vedno krepro vztraja in bo vztrajalo, dokler mu ne napožejo srečnejši dnevi. Predavatelj se je dotikal tudi emigrantskega vprašanja, ki je skupno vprašanje vseh Ju-

goslovenov ter naglašal, naj se ustvari vez med emigranti in domačini, ker le na ta način se bo pripravila in uresničila ideja Velike Jugoslavije.

ST. VID. Drevi ob 20. uri bo predaval pod okriljem ZKD g. prof. Stepšnik o potanku zemlje. Po predavanju se bodo predvajali kulturni filmi.

Radio

Petek, 10. marca.

LJUBLJANA 11.45: Solška ura: Pook pisanja in narodna umetnost (Marjita Sodnikova). — 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Cas, plošče, borza. — 17.30: Salonski kvintet. — 18.30: Zabavno štivo. — 19: Francoščina (prof. Pressl). — 19.30: Zdravstveno predavanje. — 20: Glasbeno predstevanje. — 20.30: Koncert komornega tria. — 21.30: Prenos iz Zvezde. — 22.15: Cas, poročila.

BEOGRAD 11: Radio orkester. — 16: Narodna glasba. — 20: Beethovenova komorna glasba. — 21: Jugoslovenske pesni. — 21.30: Violinski koncert. — Plesna glasba. — ZAGREB 12.30: Operna glasba. — 17: Komorni trio. — 20: Prenos iz Beograda. — 22.10: Godba za ples. — PRAGA 19.30: Wolfve pesni. — 20.30: Orkestralen in pevski koncert. — 21: Zborovsko petje priških učiteljev. — BRNO 20: Človek in zvoničnik. — 21: Orkester. — VARSAVA 18.25: Lahka glasba. — 20.15: Simfonični koncert. — DUNAJ 11.30: Godalni kvartet. — 15.55: Vesele pesmi in balade. — 17: Avstrijska sodobna glasba. — 19.30: Narodne pesni. — 20.45: Italijanski glasbeni mojstri. — 22.25: Godba za ples. — BERLIN 19.15: Lahka glasba. — 20: Zborovski koncert. — 21.30: Godba na pihala. — Plesna glasba. — KÖNIGSBERG 20.10: Zborovski koncert. — 21.50: Koncert klavirskega tria. — MCHL-ACKER 20.10: Historična koncertni vohor. — 22.45: Nočni koncert. — BUDIMPEŠTA 19.30: Prenos opere iz gledališča. — 23.30: Jazz. — RIM 16: Klavirski koncert. — 20.45: Večer lahke glasbe.

Technikum Konstanz am Bodensee

Technika v Konstanz (Technikum Konstanz) — Inženjerska šola za strojarstvo in elektrotehniko zgražbo total in avtomobilov. Prospekti zastavi.

Brazilski MATE-ČAJ

kot vsakdanja jutranja in večerna pijača ohrani družino zdravo in ne pomeni nobenih izdatkov, ker je cena sprico njegovih odličnih lastnosti, njegovega aroma kakor tudi njegove razširjenosti kot prava ljudska pijača zelo nizka. Zahtevajte ga povsod! 5682

Štampanje srečaka Držav. Klasne Lutrije

Državna Klasna Lutrija na osnovi Zakona o Državnem Računovodstvu i odobrenju Gospodina Ministra Poljoprivrede Br. 11657-I. od 27. februara ov. g. raspisuje treču ofertalnu licitacijo na dan 20. marta ove god. u svojoj zgradi Vasina ulica br. 20 u 11 časova pre podne za izradu 3.700.000 komada srečaka za 27. i 28. kolo srečaka.

Oferti snabdevani sa propisnom taksumo primace se pom. dana do 11 časova pre podne.

Kavcija se polaže na dan 20. marta 1933. god. na blagajnici Državne Klasne Lutrije najdalje do 10 časova pre podne i to: 40.000.— dinara u gotovu ili 200.000.— dinara u državnim hartijama od vrednosti a prema § 88 Zakona o Državnom Računovodstvu.

Usvloje se mogu videti svakog radnog dana od 8—12 časova pre podne u administrativnom odeljenju Državne Klasne Lutrije.

Iz kancelarije Državne Klasne Lutrije KLBr. 3452 od 6. marta tek. god. u Beogradu. 3737

Advertisement for REJUVEN SKIN featuring a woman's face and text: 'Ogledalo se ne da ukaniti! Najbolji čuvar letopne vam je, ker vam odkrito pokaže vse neprijetne spremembe vaše obraza; zato je treba njegove opomine upoštevati. Uporabljajte vsak dan, posebno pa preden ležete spat, v Londonu premirano sredstvo Rejuven Skin (Pore Milk), ker odstrani z njim najbolj zanesljivo in najhitreje vse gube, prišče, ogrce in druge nečistošče kože. Masirajte si vsak dan z nekaj kapljicami tega biološkega mleka svoj obraz, pa boste strmeli, kako naglo učinkuje, tako da ostane vaše lice zopet lepo in trajno mladostno. Rejuven Skin se dobiva v drogerijah in parfumerijah za ceno 32 Din ali je pošlje po pošti Nobilior parfumerija, Zagreb, Ilica 34, Jelačićev trg 15. 90

Advertisement for Stauer Franca featuring a woman's face and text: 'ZAHVALA vsem, ki so ob smrti predobrega strica, brata in svaka, gospoda Stauer Franca šolskega upravitelja na Pilstanju počastili spomin rajnega bodisi z obiski, z udeležbo pri pogrebu ali kakorkoli. Zahvaljujemo se prečastiti duhovščini, domačemu g. župniku in gg. župnikoma iz sosednjim župnij, domačemu in sosednemu učitelstvu, vsakemu zboru, gasilnemu društvu, darovalcem vencev in vsem, ki so se kljub silno slabemu vrenemu udeležili pogreba. Priročamo rajnega v blag spomin! Pilstanj, dne 3. marca 1933. 3735 ANIKA GUBENŠEK ter ostalo sorodstvo.

